

Rogg & Nok Analiz Merkezi Genel Siyaset Yorumu: Vazgeçilebilir Ulus ABD

Metnin Yapısal Yorumu

Metin, klasik bir analiz yazısının yapısal özelliklerini taşımaktadır. İlk bölümde, günümüz uluslararası ilişkiler sisteminde ABD'nin tarihsel konumu ve bu konumun zamanla geçirdiği dönüşüm ana hatlarıyla sunulmuştur. Giriş kısmında, ABD'nin Soğuk Savaş sonrası dönemde "vazgeçilmez ulus" olarak kabul edilmesinin sebepleri ve bu algının arka planı verilmiştir.

Devamında ise, analiz merkezinin güncel değerlendirmesiyle birlikte ABD'nin "vazgeçilebilir ulus" konumuna doğru evrildiği tezi ortaya konmuş; metnin ana argümanı olarak bu dönüşümün çok boyutlu nedenleri araştırılacağı belirtilmiştir.

Bir sonraki bölümde, ABD'nin "vazgeçilmez ulus" olgusunun tarihsel temelleri detaylandırılmış, özellikle 20. yüzyılda kazanılan ekonomik ve askeri üstünlük, uluslararası kurumların kurulması ve Batı blokunda liderlik rolüne vurgu yapılmıştır. Soğuk Savaş dönemi ve sonrasındaki tek kutuplu sistem anlatılarak, ABD'nin küresel müdahaleleri ve kültürel etkisi ile bu konumunu nasıl pekiştirdiği aktarılmıştır.

Ardından gelen bölümde ise, küresel sistemdeki dönüşüm ele alınmıştır. 2000'li yıllardan itibaren Çin, Rusya, Avrupa Birliği ve Hindistan gibi yeni aktörlerin yükselişine ve bunun sonucu olarak ortaya çıkan çok kutupluluk olgusuna dikkat çekilmiştir. Bu yeni güç merkezlerinin, ABD'nin önceki tekelci konumuna meydan okuduğu, ekonomik, teknolojik ve politik alternatifler ürettiği örneklerle somutlaştırılmıştır.

Sonuç olarak yapısal açıdan metin, kronolojik ve tematik bir akış izlemekte; önce tarihsel arka plan ve geleneksel yaklaşımlar verilmekte, ardından güncel gelişmeler ve bunların ABD'nin konumu üzerindeki etkileri derinleştirilerek analiz edilmektedir. Bu yapı, okuyucunun ABD'nin küresel rolündeki değişimi önce tarihsel bağlamda anlamasını, ardından güncel gerçekliklerle birlikte değerlendirmesini kolaylaştırmaktadır.

Rogg & Nok Analiz Merkezi Genel Siyaset Yorumu: Vazgeçilebilir Ulus ABD

Küresel Dönüşümde Amerikan Rolünün Değişimi Üzerine Bir Değerlendirme

Günümüz uluslararası ilişkiler sisteminde, Amerika Birleşik Devletleri (ABD) uzun yıllar boyunca "vazgeçilmez ulus" olarak adlandırılmıştır. Özellikle Soğuk Savaş'ın sona ermesiyle birlikte, ABD'nin ekonomik, askeri ve kültürel gücü küresel politikaların belirleyici aktörü haline gelmiş, dünya siyasetinin merkezinde yer almıştır. Ancak 21.

yüzyılın ikinci çeyreğine yaklaştığımız bu dönemde, Rogg & Nok Analiz Merkezi, ABD'nin bu "vazgeçilmez" rolünün tartışmaya açıldığı ve hatta "vazgeçilebilir ulus" olarak değerlendirilmeye başlandığı yeni bir dönemin eşiğinde olduğumuzu ileri sürmektedir.

Bu analizde, ABD'nin küresel siyasetteki tarihsel ve güncel pozisyonuna odaklanılarak, değişen güç dengeleri, yeni aktörlerin yükselişi ve uluslararası sistemdeki yapısal dönüşümlere ışık tutulacaktır. Ayrıca, ABD'nin hem kendi iç dinamikleri hem de dış politika tercihleri çerçevesinde neden "vazgeçilebilir" bir aktör olarak görülmeye başlandığı çok boyutlu olarak incelenecektir.

ABD'nin "Vazgeçilmez Ulus" Algısının Tarihsel Temelleri

ABD'nin 20. yüzyılda kazandığı askeri ve ekonomik üstünlük, II. Dünya Savaşı'nın ardından kurulan uluslararası düzenin de temelini oluşturmuştur. Marshall Planı, Bretton Woods sistemi, Birleşmiş Milletler'in kuruluşu ve NATO gibi kurumlar aracılığıyla ABD, Batı dünyasının liderliğini üstlenmiş ve dünya siyasetinde düzen kurucu bir rol oynamıştır.

Soğuk Savaş boyunca, iki kutuplu sistemde ABD'nin karşısında Sovyetler Birliği yer almış, bu dönemde ABD'nin liderliği Batı blokunu bir arada tutan kilit unsur olarak öne çıkmıştır. Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla, ABD'nin "tek kutuplu dünya" düzenindeki baskın rolü neredeyse tartışmasız hale gelmiştir. Bu dönemde, ABD'nin küresel müdahaleleri, ekonomik entegrasyon politikaları ve kültürel etkisi onu "vazgeçilmez" kılmıştır.

Küresel Dönüşüm ve Yeni Güç Merkezleri

Ancak 2000'li yıllarla birlikte, uluslararası sistemde köklü değişimlere tanık olmaktadır. Çin'in hızlı ekonomik yükselişi, Rusya'nın yeniden ortaya çıkan askeri gücü, Avrupa Birliği'nin kurumsal derinliği ve Hindistan'ın büyüyen nüfusuyla birlikte gelen ekonomik potansiyeli, küresel güç dağılımında çok kutupluluğu gündeme getirmiştir.

ABD'nin uluslararası rolüne meydan okuyan bu aktörler, bölgesel ve küresel düzeyde alternatif politikalar üretmekte, ABD'nin daha önce tekeline olan ekonomik ve teknolojik alanlarda rekabet yaratmaktadır. Örneğin, Çin'in "Kuşak ve Yol" girişimi, Asya ve Afrika'daki etkisini artırırken, ABD'nin geleneksel müttefikleri dahi zaman zaman Çin ile işbirliğine yönelmektedir. Rusya'nın ise enerji politikası ve askeri hamleleriyle Avrasya'da yeni denge arayışları dikkat çekmektedir.

ABD İç Dinamiklerinde Zayıflama ve Ayrışma

Rogg & Nok Analiz Merkezi'ne göre, ABD'nin "vazgeçilebilir" bir ulus haline gelmesinin arkasında, yalnızca dışsal güç dengelerinin değişimi değil, aynı zamanda Amerikan toplumunun kendi içindeki dönüşümler de bulunmaktadır. Son yıllarda ABD'de kutuplaşma, gelir eşitsizliği, sağlık ve eğitimdeki yapısal sorunlar, toplumsal güven kaybı ve siyasi kurumlara olan inançta azalma gibi faktörler öne çıkmaktadır.

Ayrıca, ABD'nin dış politikasında gözlemlenen istikrarsızlıklar ve müttefiklerine karşı zaman zaman gösterdiği tutarsızlıklar, uluslararası güvenilirliğini ve liderliğini zedelemektedir. Paris İklim Anlaşması'ndan çekilme, Trans-Pasifik Ticaret Anlaşması'ndan ayrılma ve NATO yükümlülükleriyle ilgili tartışmalar; ABD'nin küresel sistemdeki vazgeçilmezliğine gölge düşüren gelişmeler olarak okunmaktadır.

Yeni Dönemde ABD ve Küresel Yönetim Krizi

Küresel sorunların giderek daha karmaşık ve çok aktörlü hale geldiği günümüzde, ABD'nin kriz yönetimi konusundaki tekil liderliği sorgulanmaktadır. İklim değişikliği, küresel göç, pandemi gibi sınır aşan sorunların çözümü, artık yalnızca bir ülkenin liderliğinde yürütülemez hale gelmiştir. Bu, "vazgeçilmez ulus" mitinin zayıflamasına ve uluslararası sistemde daha kolektif çözümler arayışına işaret etmektedir.

Bu kapsamda, ABD'nin askeri üstünlüğünü sürdürse de, ekonomik, teknolojik ve diplomatik alanlardaki liderliğinin tartışmalı hale gelmesi; alternatif ittifakların, bölgesel güçlerin ve uluslararası kurumların öne çıkmasına neden olmaktadır. Birleşmiş Milletler, G20, Şanghay İşbirliği Örgütü gibi çok taraflı yapılarda ABD'nin etkisinin sınırlanması, uluslararası sistemin daha esnek ve çoğulcu bir yapıya doğru evrildiğinin göstergesidir.

"Vazgeçilebilirlik" Kavramının Analitik Değeri

Burada "vazgeçilebilirlik", ABD'nin dünya siyasetinde artık rakipsiz ve zorunlu bir lider olmaktan çıkmasını; farklı güç merkezlerinin ve aktörlerin alternatifsizliğe meydan okumasını ifade etmektedir. Artık ABD, uluslararası sorunların çözümünde "olmazsa olmaz" bir ülke olarak görülmediği gibi, bazı alanlarda dışlanmaya veya alternatif yolların tercih edilmesine de maruz kalabilmektedir.

Bu tür bir dönüşüm, güç dengeleriyle değil, aynı zamanda normlar ve değerler düzeyinde de etkisini göstermektedir. Amerika'nın demokrasi, insan hakları ve liberal ekonomi modellerinin artık evrensel olarak kabul görmemesi; farklı kültürel ve siyasal modellerin meşruiyet kazanmasına kapı aralamaktadır.

Geleceğe Bakış...

Rogg & Nok Analiz Merkezi, ABD'nin "vazgeçilebilir ulus" olarak tanımlanmasını; bir çöküş değil, küresel sistemdeki güç dağılımının evrimine işaret eden doğal bir süreç olarak değerlendirmektedir. Amerika Birleşik Devletleri, hâlâ askeri, ekonomik ve kültürel açıdan büyük bir güç olmaya devam etmekle birlikte, uluslararası sistemin merkezinden çevresine doğru hareket eden bir aktör konumuna evrilmiştir.

Bu yeni dönemde, ABD'nin kendi içsel sorunlarını çözmesi, uluslararası işbirliğine açık ve sürdürülebilir politikalar geliştirmesi, hem kendi konumunu hem de küresel barış ve istikrarı koruması açısından kritik önemdedir. Diğer yandan, yükselen güçlerin ve yeni aktörlerin uluslararası sistemi nasıl şekillendireceği, 21. yüzyılın en önemli sorularından biri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Sonuç olarak, "vazgeçilebilen" bir Amerika, çok kutuplu ve daha karmaşık bir dünya sisteminin habercisidir. Bu tablo, hem fırsatlar hem de belirsizlikler içermekte; uluslararası ilişkilerde yeni bir dönemin kapısını aralamaktadır.

Amerikan Sonrası Dünyada Amerika: Rogg & Nok Analiz Merkezi'nden Analitik Bakış

Genel Siyaset Algısı ve Manipülasyonun Haberler Üzerinden Okuması

Rogg & Nok Analiz Merkezi'nin güncel siyaset analizlerinde öne çıkan bir unsur, özellikle haberlerin ve medya manipülasyonlarının, ABD'nin küresel rolüyle ilgili algıları şekillendirmedeki merkezi konumudur. Medyanın, Amerika'nın "vazgeçilebilirliği" ya da hâlâ "olmazsa olmaz" rolünü ne ölçüde koruduğuna dair ürettiği anlatılar, toplumsal ve siyasal düşüncede belirleyici bir etkiye sahiptir.

Günümüz dünyasında, haber içeriklerinin yalnızca bilgi aktarmakla kalmayıp, siyaset algısını dönüştürdüğü, hatta çoğu zaman olayların gerçekliğini yeniden inşa ettiği görülmektedir. Özellikle Batı medyasında, ABD'nin uluslararası sistemdeki yerinin krizlere rağmen sürdüğü, çoğunlukla bir "kaos olasılığının önleyicisi" olarak sunulduğu dikkat çekmektedir. Buna karşın, yükselen alternatif medya kuruluşları ve farklı coğrafyalardan gelen yorumlar, ABD sonrası dünyanın çok kutupluluğa evrildiğini; ulusal kimliklerin, bölgesel aktörlerin ve toplumsal taleplerin giderek daha fazla öne çıktığını vurgulamaktadır.

Rogg & Nok Analiz Merkezi'ne göre, siyaset algısındaki bu kırılma noktası; ABD'nin tek merkezli liderliğinin medya yoluyla yeniden üretilmesi ya da sorgulanması üzerinden

okunmalıdır. Haberlerdeki manipülatif söylemler, kimi zaman Amerikan değerlerinin evrenselliğini abartırken, kimi zaman da bu değerlerin geçerliliğini ve etkisini sorgular hâle gelmektedir. Özellikle dijital çağda, algoritmalar ve yapay zekâ destekli içerik üretimi, küresel siyasetin kurgulanmasında ve kitlelerin yönlendirilmesinde kritik bir rol oynamaktadır.

Amerika'nın "vazgeçilebilir" olu u, yalnızca siyasi veya askeri arenada değil, aynı zamanda bilgi savaşlarında da görünür hâle gelmektedir. Alternatif haber kaynakları, ABD'nin uygulamalarını ve politikalarını eleştirerek yeni anlatılar üretmekte, bu da uluslararası ilişkilerde hem yeni fırsatlar hem de yeni riskler doğurmaktadır.

Sonuc olarak; Rogg & Nok Analiz Merkezi, Amerikan sonrası dünyada hem siyaset hem de medya düzleminde yaşanan dönüşümün, algı ve manip lasyon araçlarını yeniden şekillendirdiğini savunmaktadır. Amerika'nın küresel sistemdeki konumunun haberler üzerinden sürekli yeniden tanımlandığı bu çağda, siyasal gerçekliklerin ve toplumsal dinamiklerin daha da çoğulcu ve karmaşık bir yapıya kavuştuğu görülmektedir.

Rogg & Nok Analiz Merkezi'nden Analitik manip lasyon haberlerine örnekler ölçüsünde Bakı ı çerçevesinde 1.  rnek algılama mesajı...

Medya Analizi  zerinden Gizli Propaganda ve Algı Yaratımı

Bu bağlamda, propaganda ve algı yönetimi teknikleri, haber metinlerinin yalnızca aktarıcı değil, yönlendirici ve biçimlendirici bir araç hâline geldiğini gösteriyor. Özellikle geli mi  analiz algoritmalarının ve yapay zekâ destekli içeriklerin devreye girmesiyle, medyanın perde arkasındaki niyetleri ve hangi ülkenin çıkarlarını öncelediği çok daha açık şekilde tespit edilebilmektedir. Geleneksel medya yöntemlerinin ötesine geçen bu yeni analiz biçimleri, haberlerdeki yüzeydeki bilgiden ziyade alt metinlerde kodlanan manipülasyonları ortaya çıkarmada önemli rol oynar.

Medya okuryazarlığının günümüzde kazanmış olduğu kritik değer, tam da bu yüzden artmıştır; çünkü haberlerin yalnızca siyasi gelişmeleri bildirmekle kalmadığı, aynı zamanda toplumun algılarını, kolektif hafızayı ve siyasal yönelimi şekillendiren güçlü

birer yapıtaşı olduğu açıkça gör÷lmektedir. Özellikle belirli ÷lkelerin çıkarlarının gözetildiği haber ve analizlerde, doğrudan belirtilmeyen ancak satır aralarına ustalıkla yerleştirilen propaganda unsurları, okurun gerçekliği algılayış biçimini derinden etkiler.

Haber metinlerinde yapımcı ÷lkenin kendi çıkarlarını haklı gösteren, karşıt ÷lkelere yönelik ise itibarsızlaştırıcı bir dilin öne çıkarılması, uluslararası ilişkilerde algı savaşlarının ne kadar stratejik bir boyuta taşındığının göstergesidir. ABD merkezli haberlerin kurgusunda ise, çoğu zaman gerçek veya abartılı olumsuzluklar öne çıkarılarak, Amerika'nın zayıfladığı fikri toplumlara aktarılır. Ancak aynı metinlerde, Amerika'nın hâlâ vazgeçilmez ve kilit bir aktör olduğu vurgusu da asla göz ardı edilmez; böylece çelişkili, ama bir o kadar da etkili bir propaganda zeminine ulaşılır.

Bu tür söylemler sayesinde, bir yandan ABD'nin uluslararası sistemdeki liderliğinin sorgulanabilir olduğu ima edilirken, diğer yandan gerçek anlamda alternatif bir küresel düzenin mevcut olmadığı ya da başarısız olacağı düşüncesi pekiştirilir. Sonuçta, medya içerikleri izleyicide hem eleştirel hem de çaresiz bir bağlılık duygusu yaratır; ABD politikaları eleştirilir görünse de, başka bir seçeneğin olmadığı fikrine zemin hazırlanır.

Bu örnekte baştan propaganda yapılarak doğal olarak yapımcı ÷lkesini korumak amacı ile gizli propaganda ve algılama haberi ile şöyle bir mesaj vermiştir; Buna paralel olarak, yapay zekâ destekli analizlerin de devreye girmesiyle, haberlerin arka planındaki niyetleri ve propagandif unsurları tespit etmek, geleneksel yöntemlere göre daha mümkün hâle gelmiştir. Rogg & Nok Analiz Merkezi, bu tür algoritmik analizlerle, haberlerin yalnızca yüzeydeki mesajlarını değil, alt metindeki yönlendirme ve manipölasyon unsurlarını da açığa çıkarmaktadır.

Bütün bu gelişmeler ışığında, uluslararası ilişkilerde bilgi savaşı ve algı mücadelesi yeni bir boyuta taşınırken, medya okuryazarlığının önemi her zamankinden fazla hâle gelmiştir.

Günümüzde medya içerikleri; yalnızca siyasi gelişmeleri aktaran bir araç olmanın ötesine geçmiş, doğrudan toplumsal bilinç ve kolektif algı üzerinde kalıcı etkiler bırakacak şekilde kurgulanmaya başlamıştır. Özellikle belirli ÷lkelerin çıkarlarını koruma hedefiyle üretilen haberler ve analizler, çoğu zaman açıkça dile getirilmeyen bir propaganda unsurunu da bünyesinde barındırmaktadır. Haber metinlerinde, yapımcı ÷lkenin kendi pozisyonunu ve politikalarını haklı gösterecek, rakip ya da karşıt ÷lkelere yönelik ise zayıflatıcı ve itibarsızlaştırıcı bir dilin öne çıkarıldığı gör÷lmektedir.

Özetle, bu tür medya yaklaşımlarında öne çıkan başlıca strateji, ABD'nin zayıflığına dair algıyı güçlendirirken, aynı anda onun küresel sistemdeki merkezi rolünü gizli biçimde sağlamlaştırmaktır. Haber ve analizlerde, Amerika'nın güç kaybettiği ya da başarısız olduğu iddiası abartılı biçimde sunulurken izleyicide mevcut düzenin sarsıldığı izlenimi yaratılır. Ancak, hemen ardından okura Amerika'nın hâlâ alternatifsiz ve kaçınılmaz bir aktör olduğu mesajı yine örtük şekilde verilir. Bu çelişkili yapı sayesinde, toplumsal

bilinçte hem eleştirel bir mesafe yaratılır hem de başka bir küresel seçeneğin olmadığı duygusu pekiştirilir.

Ayrıca, işbirliği veya koalisyon gibi kavramların önemsizleştirilerek, ABD'nin tek taraflı hamlelerinin makulleştirildiği gözlemlenir. Bu noktada, rakip veya bağımsız politika geliştiren aktörlerin ise başarısızlığa mahkûm olduğu, sistem dışına itileceği fikri satır aralarında okura aktarılır. Böylece, medya aracılığıyla alternatif küresel düzenlerin yetersizliği ya da istikrarsızlığı ima edilerek, izleyicide ABD'nin liderliğinin hem eleştirilen hem de kaçınılmaz bir gerçeklik olduğu algısı güçlenir.

Teknolojik gelişmelerin, özellikle yapay zekâ destekli içeriklerin yaygınlaşması ise, bu manipülatif anlatıların çok daha hızlı ve etkili biçimde dolaşıma girmesine olanak tanımaktadır. Kapsamlı ve karmaşık gerçekliklerin, tek bir ülkenin çıkarları temelinde basite indirgenerek sunulması, uluslararası ilişkilerde kutuplaşmayı ve belirsizliği derinleştirirken, kolektif algının yönlendirilmesine zemin hazırlar.

Bu noktada, metinde uygulanan söylemsel strateji özellikle dikkat çekicidir. İlk aşamada, Amerika Birleşik Devletleri'nin zayıfladığı, gücünü ve etkinliğini kaybettiği yönündeki imgeler öne çıkarılarak, izleyicide mevcut küresel düzenin belirsizliğe sürüklendiği izlenimi yaratılır. Bu tür betimlemelerde; ekonomik zorluklar, diplomatik başarısızlıklar ve uluslararası alanda prestij kaybı gibi unsurlar çoğunlukla abartılı biçimde işlenir. Fakat anlatının akışı içerisinde, bu kırılma vurgusunun hemen ardından, ABD'nin hâlâ vazgeçilmez ve merkezi bir küresel aktör olduğu gerçeği örtük biçimde sunulur. Karşıt kutuplar yaratılarak, bir yandan Amerika'nın çöküşten muaf olmadığı mesajı verilirken, diğer yandan rakiplerinin, alternatif modellerin veya yeni düzen arayışlarının yetersizliği ima edilir. Sonuç olarak, hem eleştirel hem de zorunlu bir kabulleniş duygusu izleyiciye aktarılır; ABD'nin zayıflığı bir tehdit gibi gösterilse de, onsuz bir dünya düzeninin mümkün olmadığı fikri arka planda sürekli güçlendirilir. Böylece, metin kamuoyunda çelişkili fakat etkili bir algı inşa eder: Amerika eleştirilebilir, sorgulanabilir, hatta hatalı bulunabilir; ancak yerini dolduracak gerçek bir alternatifin mevcut olmadığı düşüncesi, bilinçli olarak, toplumsal algının temeline yerleştirilmiş olur.

Özellikle bu bölümde, propaganda dilinin metnin temel dokusuna ustalıkla işlendiği görülmektedir. ABD'nin hem eleştirilen hem de vazgeçilemeyen bir aktör olarak betimlenmesi, okuyucunun zihin dünyasında çelişkili bir algı üretir. Buradaki manipülatif strateji, bir yandan ABD'nin küresel sistemdeki liderliğinin ciddi biçimde sarsıldığına, hatta çöküşün eşiğinde olduğuna dair imge ve anlatılar sunar. Öte yandan, izleyiciye, hiçbir rakip aktörün ya da alternatif modelin bu boşluğu dolduramayacağı, dünyanın hâlâ Amerikan liderliğine mahkûm olduğu sezdirilir. Böylece, metinde bilinçli bir şekilde yer alan çelişkili mesajlar, eleştirel bir mesafe ile çaresiz bir kabulleniş duygusunun aynı anda zihinlerde kök salmasına neden olur.

Tüm bu anlatı boyunca, II. Dünya Savaşı sonrası kurulan işbirliğine dayalı Amerikan kimliğine atıf yapılırken, günümüzde bunun yerini bireysel ve hatta agresif bir stratejinin

aldığı vurgulanır. Okuyucuya, geçmişteki kapsayıcı ve koalisyoncu ABD imajı ile bugünkü talepkâr, kendi çıkarını önceleyen ve uluslararası işbirliği normlarını sorgulayan yeni ABD arasında bir karşıtlık sunulur. Bu karşıtlık üzerinden, aslında ABD'nin değişen yüzünün de vazgeçilmez ve alternatifsiz olduğu, hatta mevcut belirsizlik ve karmaşanın temel garantörü haline geldiği mesajı örtük biçimde işlenir.

Bu çelişkili yapı sayesinde, izleyici bir yandan mevcut küresel düzenin kırılganlığı karşısında endişe duyar, diğer yandan ise "en az olumsuz" seçeneğin yine Amerikan liderliği olduğuna ikna edilir. Sonuçta, medya metni, eleştirel bir görünüm altında, izleyicinin kolektif bilinçaltında ABD'nin hâlâ sistemin vazgeçilmez taşıyıcısı olduğu algısını güçlendiren, karmaşık ve çok katmanlı bir propaganda zeminine dönüşür.

Buradaki söylemsel manevra, özellikle ABD'nin tarihsel gücünün ve liderlik kapasitesinin artık daha bireysel, tek taraflı bir çizgiye kaydığı yönünde bir çerçeve sunar. Anlatı, bu dönüşümün hem eleştirisini hem de kaçınılmazlığını aynı anda vurgularken, okuyucuya Trump yönetimiyle birlikte geçmişteki uluslararası işbirliği ve kapsayıcılığın yerini, giderek kendi çıkarını önceleyen ve küresel normlardan sapma eğiliminde olan bir Amerika'nın aldığı mesajını verir. Ancak, bu yeni dönemde alternatif bir küresel düzen tahayyülünün zayıf ve gerçekçi olmadığı da satır aralarında hissettirilir. Böylece, Amerikan liderliğinin belirli açılardan sarsıldığı veya sorgulandığı ima edilse de, küresel sistemde hâlen alternatifsiz olduğunun altı çizilir.

Bu analiz bağlamında, metnin kurgusal yapısında öne çıkan temel unsur; eleştirel ve sorgulayıcı bir dil kullanılarak gerçekte yapımcı ülkenin çıkarlarının korunması ve gözetilmesidir. Okuyucuya, görünürde Amerika Birleşik Devletleri'nin dış politika tercihleri ve liderlik biçimi yoğun bir eleştiriye tabi tutuluyormuş gibi sunulsa da, satır aralarına gizlenen mesajlarla ABD'nin vazgeçilmezliği vurgulanır. Özellikle, uluslararası işbirliği ve kolektif normların geçmişte daha belirleyici olduğu, günümüzde ise yerini millî çıkarların ve tek taraflı adımların aldığı altı çizilir. Ancak, bu yeni gerçeklikte bile, ABD'nin liderliğinin sarsılsa da hâlâ zorunlu ve alternatifsiz olduğu mesajı sürekli pekiştirilir.

Trump dönemiyle birlikte, özellikle işbirliğine dayalı, kapsayıcı ABD kimliğinin yerini giderek daha bireyseldi ve agresif bir yaklaşımın aldığı anlatılırken, bu değişimin sadece ABD'nin değil, uluslararası sistemin de doğasını dönüştürdüğü öne sürülür. Buradaki söylem manevrası, bir yandan Amerikan dış politikasının uluslararası düzene tehdit oluşturduğunu iddia eder; öte yandan, diğer ülkelerin bu yeni düzende etkisiz ve yetersiz kaldığı, dolayısıyla yine Amerikan liderliğine mahkûm olduğu izlenimini okura aşılır. Bu çelişkili yapı sayesinde, medya metni hem eleştirisel bir mesafe hem de çaresiz bir kabulleniş duygusunu aynı anda inşa eder.

Tüm bu anlatı boyunca, alternatiflerin başarısız ya da tehlikeli olduğu, işbirliği ve koalisyon arayışlarının ise geçmişte kaldığı mesajı örtük biçimde işlenir. Sonuç olarak, okura—ABD politikaları sorgulanabilir, eleştirilebilir; fakat, mevcut küresel düzenin

devamı ve istikrarı için yine de alternatifsiz bir lider olarak kabul edilmek zorundadır fikri benimsetilir. Bu yaklaşım, hem yapımcı ülkenin çıkarlarının korunmasını hem de toplumsal bilinçte ABD'nin vazgeçilmezliğinin doğal ve kaçınılmaz bir gerçeklik olarak içselleştirilmesini hedefler.

Tüm bu anlatı çerçevesinde, medya metninin kullandığı propaganda dili son derece belirgindir. Haber, ABD'yi hem eleştirilen hem de vazgeçilmez bir aktör olarak, çelişkili mesajlarla sunar. Bu sayede izleyiciye bir yandan ABD'nin güç ve prestij kaybı yaşadığı, küresel liderliğinin zayıfladığı hissi aktarılırken, diğer yandan da onun alternatifsizliği ve uluslararası sistemin ana taşıyıcısı olduğu fikri derinleştirilir. Metnin başında, ABD'nin "ne enternasyonalist, ne de izolasyoncu; giderek daha agresif, güçlü ve kendi başının çaresine bakan bir haydut süper güç" haline geldiği belirtilir. Yüzeyde olumsuz bir değişim gibi sunulan bu tablo, aslında ABD'nin hâlâ küresel düzen için eşsiz bir konumda olduğunu vurgular.

Bu tür çelişkili anlatılar sayesinde, metin bir yandan yapımcı ülkesinin politikalarını sorgular gibi görünür; öte yandan, ABD'nin merkezî ve vazgeçilmez rolünü örtük biçimde pekiştirir. Kurgulanan bu propaganda aracılığıyla, rakip ülkelerin ve alternatif modellerin yetersizliği ya da başarısızlığı ima edilerek, izleyiciye ABD'nin liderliğinden uzaklaşmanın bir tehdit olduğu, ancak bunun gerçekçi bir alternatifinin bulunmadığı sezdirilir. Özellikle, ABD'nin politikalarının sınırlandırılması veya yeni bir küresel düzen arayışının zayıflığı, metin boyunca kasıtlı olarak muğlak bırakılır; böylece, izleyiciye Amerikan liderliğinin zedelenmesi halinde ortaya çıkacak belirsizlik ve istikrarsızlık korkusu telkin edilir.

Sonuç olarak, metin, eleştirel bir dilin arkasına gizlenmiş şekilde, ABD'nin uluslararası sistemdeki alternatifsizliğini toplumsal bilinçte doğal ve kaçınılmaz bir gerçeklik olarak pekiştirir. Bu çelişkili kurgu, hem ABD'nin dönüşümünü sorunlu bir süreç olarak çerçeveler, hem de bu dönüşümün küresel düzen açısından hâlâ zorunlu ve kaçınılmaz olduğunu izleyiciye kabul ettirmeyi hedefler.

Bu anlatının temelinde, medya metninin bilinçli olarak ABD dışında gelişen herhangi bir küresel düzenin kırılğan, istikrarsız ve başarısız olacağı algısını pekiştirmeye yönelik bir propaganda stratejisi yatmaktadır. İzleyiciye, ABD'nin giderek daha bireyselci, talepkâr ve agresif politikalarını eleştiren bir ton sunulsa da, satır aralarında dünyanın geri kalanı için Washington'ın liderliğinden başka gerçekçi bir seçenek olmadığı fikri ustalıkla yerleştirilir. Metnin çelişkili yapısı, bir yandan eleştiriye öne çıkarırken, diğer yandan izleyicide zorunlu bir bağlılık ve çaresiz bir kabulleniş hissi uyandırmayı amaçlar.

Bu noktada örneklerle desteklenen çelişkili algı, uluslararası aktörlerin ABD'nin liderlik tarzındaki değişimlere rağmen ona bağımlı kalmaya devam ettiklerini gösterir. Amerika'nın artan içe kapanıklığı, öngörülemez ve talepkar tutumu, eleştirel bir bakış açısıyla sunulurken, bunun karşısında diğer ülkelerin ya da alternatif modellerin gerçek bir seçenek oluşturmaması özellikle vurgulanır. Sonuç olarak, ABD'nin mevcut koşullarda dahi "en kötü ihtimalle bile alternatifsiz hegemon" olduğu algısı pekiştirilir ve

uluslararası sistemde diğer ülkelerin bu yeni gerçekliğe boyun eğmekten başka bir seçeneği olmadığı düşüncesi izleyiciye empoze edilir.

Bu bağlamda, medya metni hem eleştirel bir tonla Amerika Birleşik Devletleri'nin dönüşen dış politikasının olumsuz yönlerine dikkat çekmekte, hem de satır aralarında bu dönüşümün uluslararası sistem için vazgeçilmezliğine işaret etmektedir. Okuyucuya, geçmişte daha kapsayıcı ve işbirliğine dayalı bir ABD özlemi hatırlatılırken, günümüz dünyasında başka bir liderliğin mümkün olmadığı, yeni düzenin de kaçınılmaz olarak Amerikan çıkarları etrafında şekillenmeye devam edeceği aktarılır. Bu çerçevede, haberin söylemsel yapısı yalnızca ABD'yi değil, aynı zamanda diğer uluslararası aktörleri de edilgen ve çaresiz bir pozisyona yerleştirir. Bu anlatı, alternatif güç odaklarının ya da işbirliklerinin aslında gerçek bir seçenek olmadığı izlenimini güçlendiren örtük bir önyargı barındırır. Metnin satır aralarında, küresel düzenin ABD dışındaki herhangi bir girişimle sürdürülemeyeceği, olası alternatiflerin ise ya yetersiz ya da tehlikeli olduğu mesajı sıklıkla işlenir. Böylece, ABD'nin mevcut dış politikasındaki tek taraflı ve içe kapanık eğilimler eleştirilirken, paradoksal bir şekilde Washington'un merkezi ve vazgeçilmez rolü daha da sağlamlaştırılır. Burada, propaganda dili kendini, farklı seçeneklerin hayal gücüyle bile sınırlı ve başarısız kalacağı yönündeki vurguyla gösterir. Karşı aktörlerin tepkisel kapasitesinin küçümsendiği bu bakış açısı, ABD'nin tercih ettiği stratejilerin, eleştirilmesine rağmen kaçınılmaz biçimde tüm sistemi şekillendirdiği düşüncesini perçinler. Sonuç olarak, anlatı, izleyicinin zihninde “en az olumsuz olan düzenin bile Amerikan liderliğinde sürdürülebileceği” fikrini yerleştirir.

Rogg & Nok Analiz Merkezi'nden Analitik manipülasyon haberlerine örnekler ölçüsünde Bakışı Çerçevesinde 2. Örnek algılama mesajı...

Rogg & Nok Analiz Merkezi'nin öne çıkardığı bu örnek, küresel düzeyde Doğu ve Batı bloklarının sembolik ve gerçek anlamda güç mücadelesi verdiği günümüz ortamında, nükleer kriz ihtimali üzerinden toplumsal algıların nasıl yönlendirildiğini gösteriyor. Bu tür haberlerde, yalnızca açıkça sunulan mesajlar değil, aynı zamanda satır aralarına gizlenen semboller ve şifreli anlatılar da önem taşıyor. Kriptolu biçimde verilen içerikler, izleyicinin doğrudan algılayamayacağı şekilde subliminal mesajlarla örülüyor; böylece, yüzeyde “herkesin bildiği” görünen gerçeklerin derininde, aslında toplumların korku ve belirsizlik duyguları pekiştiriliyor.

“Gidene kadar neye sahip olduğunu bilmiyorum” şeklindeki başlık ise, zamansız bir kayıp veya elden kaçan bir fırsat duygusunu tetiklemek için seçilmiş. Bu, gerek bireysel gerekse toplumsal düzeyde mevcut gücün, istikrarın ya da güvenliğin değerinin ancak yitirildikten sonra anlaşıldığına işaret eden bir vurgu. Özellikle nükleer savaş gibi geri döndürülemez sonuçlar doğurabilecek bir tehdit söz konusu olduğunda, bu başlık altındaki mesaj, izleyiciyi içsel bir tedirginliğe ve aynı zamanda güç dengesini koruma refleksine sürükleyebilir.

Bu söylemde, doğrudan bir taraf seçilmiyor gibi görünse de, aslında tarafların birbirini kışkırtan, sürekli olarak yeni bir kriz üretme potansiyeli taşıdığına dair bir algı üretiliyor. Böylece medya, hem belirsizlik hem de çaresizlik duygusunu güçlendirirken, mevcut düzenin tüm çelişkilerine karşın alternatifsizliğini örtük biçimde yeniden gündeme getiriyor. Ayrıca, “gidene kadar neye sahip olduğunu bilmiyorum” ifadesinin altına yerleştirilen bu algı yönetimi, kitleleri statükonun korunması yönünde pasif bir kabullenişe sevk ediyor.

Bu noktada, Rogg & Nok merkezinin yayınladığı örnek Algılama haberinde şu ifadeler yer alıyor; Başkan Donald Trump'ın iktidara yükselişi ve kalıcı siyasi çekiciliği, kısmen Amerika Birleşik Devletleri'ni bir başarısızlık olarak tasvir etmesiyle körüklendi: bitkin, zayıf ve mahvolmuş. Bununla birlikte, karakteristik bir çelişki eyleminde, dış politikası, Amerikan gücünün önemli ölçüde abartılmasına dayanmaktadır. Trump ve danışmanları, ülkenin iddia edilen kötü durumuna rağmen, Washington'un tek taraflı eyleminin başkalarını teslim olmaya ve Amerikan şartlarına boyun eğmeye zorlayabileceğine inanıyor gibi görünüyor.

Bu örnek, metnin çelişkili propaganda dilini ve ABD'nin uluslararası sistemdeki merkezi rolünü pekiştirmeye yönelik stratejisini bir kez daha gözler önüne seriyor. Çünkü burada, Amerika'nın zayıflığına yapılan vurgu, aynı zamanda Washington'un gücünün hâlâ alternatifsiz ve belirleyici olduğu düşüncesiyle dengeleniyor. Trump dönemi dış politikası, ülkenin zayıflığına dair söylemlerle toplumsal kaygı ve tedirginliği artırırken; öte yandan, ABD'nin uluslararası arenadaki tek taraflı adımlarının ve yaptırım gücünün hâlâ rakipsiz olduğu mesajı ustalıkla işleniyor. Böylece, medya metni, bir yandan Amerikan toplumundaki mevcut huzursuzluğu kullanarak değişim arzusunu tetiklerken, diğer yandan dünyanın geri kalanına ABD'nin iradesine direnmenin mümkün olmadığı, mevcut düzenin kırılması halinde belirsizlik ve krizlerin kaçınılmaz olacağı fikrini empoze ediyor.

Bu noktada, Rogg & Nok merkezinin yayınladığı örnek Algılama haberinde şu ifadeler öne çıkıyor; Ancak II. Dünya Savaşı'nın sona ermesinden bu yana, Amerikan gücü çoğunlukla zorlamaya değil, işbirliğine dayanıyordu. Trump ekibi bu tarihi görmezden geliyor, işbirlikçi bir yaklaşımın sağladığı tüm faydaları hafife alıyor ve diğer ülkelerin mevcut ABD liderliğindeki uluslararası düzenden çekildiği veya Amerikan çıkarlarına aykırı olacak yeni

bir düzen inşa ettiği bir gelecek tasavvur edemiyor. Yine de bunlar tam da Trump yönetiminin hızlandırdığı sonuçlar.

Bu analiz, Trump döneminde ABD dış politikasının klasik çok taraflılık çizgisinden saparak daha keskin, tek taraflı ve kısa vadeli çıkarların öne çıkarıldığı bir yöne evrildiğini ortaya koyuyor. Amerika'nın tarihsel olarak ittifaklara ve küresel uzlaşuya dayandırdığı liderlik rolü, Trump'ın politikalarıyla birlikte yerini karşılıklı güvensizlik ve yalnızlaştırıcı bir zemine bırakıyor. Bu süreçte medya metinleri, bir yandan ABD'nin uluslararası sistemdeki merkezi rolünü vurgularken, diğer yandan geleneksel işbirliği ağlarının çözülmesine ve yeni güç dengelerinin oluşmasına dair endişeleri de gündeme taşıyor.

Küresel ölçekte, Amerika'nın alışılmış "işbirliğiyle yönlendiren lider" kimliğinden uzaklaşmasının, sadece ittifak ilişkilerini değil, aynı zamanda uluslararası düzen algısını da kökten etkilediği vurgulanıyor. Trump yönetimi, geçmişin diplomatik kazanımlarını önemsizleştirip, ABD'nin çıkarlarını diğer tüm unsurların önüne koyarken, uluslararası aktörlerin bu yeni gerçekliğe nasıl adapte olacağı sorusu ise belirsizliğini koruyor. Bu yaklaşım, hem ABD için hem de küresel sistemin geneli için potansiyel bir kırılganlık anlamına geliyor.

Rogg & Nok merkezinin yayınladığı örnek Algılama haberinde öne çıkarılan bu değerlendirme, Amerikan dış politikasının günümüzdeki çelişkili karakterini daha da derinleştiriyor. Kendine siyaset bilimci diyen fakat esasen algı yönetimi ve manipölasyonunda bir uzman gibi hareket eden gözlemcinin yorumunda; ABD'nin artık klasik enternasyonalist ya da izolasyoncu çizgilerden ziyade, agresif, güçlü ve giderek yalnızlaşan bir "haydut süper güç" kimliğine büründüğü öne sürölüyor. Ancak bu nitelendirmenin, Amerika'nın küresel hakimiyetinin sınırlarını ve dışarıdan gelecek müdahalelerle ne derece sarsılabileceğini tam anlamıyla ortaya koymadığına dikkat çekiliyor.

Trump dönemiyle birlikte, ABD'nin küresel liderlikten çekilip çekilmeyeceğı sorusu uluslararası tartışmalarda sıkça gündeme gelirken, asıl kritik mesele; işbirliğine dayalı Amerikan liderliğinin alternatifsizliği algısına meydan okunup okunamayacağıdır. Medyada ve siyasal analizlerde, dünyanın geri kalanının bir araya gelerek ABD'nin kurduğı düzene karşı kolektif bir direnç gösterip gösteremeyeceğı, hatta Washington'u kendi oyununda alt edip edemeyeceğı sorgulanıyor. Bu tartışma, Amerikan gücünü yalnızca kendi iç dinamikleriyle değil, dış aktörlerin potansiyel tepkileriyle de tanımlamaya yöneliyor.

Burada, alternatif güç odaklarının tarihi fırsat anlarında geliştirdiğı kırılgan ittifaklardan ve küresel düzende ABD'nin belirlediğı kuralların dışına çıkma isteğinin yaratabileceğı sonuçlardan bahsedilmektedir. Ancak mevcut uluslararası ortamda, ABD'nin ekonomik, askeri ve kültürel ağırlığının gölgesinde, bu tür girişimlerin sürdürülebilirliği hâlâ ciddi

şüphelerle karşılanıyor. Nitekim, statükoyu sarsacak böylesi bir dönüşümün, yeni kriz dinamiklerini ve uluslararası sistemde öngörülemez belirsizlikleri tetikleyebileceği dile getiriliyor.

Sonuç olarak, ABD'nin agresif ve kendi çıkarlarına odaklanmış mevcut politikalarının, küresel sistemin alternatifsizliğini daha da pekiştirdiği; diğer aktörlerin ise, eleştirilere rağmen, bu düzene karşı kalıcı bir çözüm üretmediği tezi, analizlerin merkezinde yerini korumaktadır.

Buradan hareketle, ABD'nin değişen dış politika yaklaşımına karşı, müttefiklerin ve tarafsız ülkelerin takındığı pozisyon daha da belirginleşiyor. Eleştiriler yoğunlaşsa da, küresel güç dengelerinin dayattığı gerçeklik, çoğu ülkeyi Amerikan liderliğini sorgulamanın ötesine geçemeyen bir uyum sürecine zorluyor. Özellikle Trump dönemiyle birlikte, ABD'nin daha talepkâr, milliyetçi ve işbirliğine kapalı bir rota izlemesi, dünya genelinde yeni bir alışma sürecini başlatıyor.

Rogg & Nok merkezinin yayınladığı örnek Algılama haberinde de vurgulandığı gibi, bazı gözlemciler ABD'nin müttefikleri ve tarafsız ülkeleri, Trump'ın Amerikan gücünü kullanma biçimini onaylamasalar bile, mevcut koşullarda buna uyum sağlamaktan başka çarelerinin olmadığını ileri sürüyor. Uzun vadede, aktörlerin ABD ile ilişkilerinde daha temkinli ve riskten kaçınan bir politika izleyecekleri, Amerika'yı mümkün olduğunca yatıştırmaya çalışacakları öngörülüyor.

Bu yaklaşımda, Amerika'ya yönelik güvensizlik ve hoşnutsuzlukların artabileceği kabul edilmekle birlikte, Çin, Rusya veya diğer Amerikan rakiplerine yönelik güvensizliğin ve antipati düzeyinin hâlâ çok daha yüksek olduğu vurgulanıyor. Yani, Trump'ın şekillendirmeye çalıştığı ABD, hegemonyasını kaybetmek bir yana, diğer tüm potansiyel rakipleri arasında hâlâ “zorunlu en kötü seçenek” olarak algılanıyor.

Ayrıca, diğer ülkelerin ABD liderliğindeki mevcut düzenden çekilmek ya da Washington'un oluşturduğu kuralları bertaraf etmek isteseler dahi, gerek tekil gerekse toplu olarak bu güce ve kapasiteye sahip olmadıkları açıkça ortaya konuyor. Geçmişte enternasyonalist, işbirliğine açık ve kapsayıcı bir Amerika'nın şekillendirdiği “düzen”e dair özlem ise, günümüzde yerini, daha kapalı ve talepkar bir ABD ile birlikte yaşama zorunluluğuna bırakıyor.

Sonuç olarak, medya analizleri ve uluslararası gözlemciler, mevcut uluslararası sistemin gerçekliğinde, ABD'nin liderliğine karşı anlamlı ve sürdürülebilir bir alternatfin, en azından kısa vadede, mümkün olmadığını öne sürüyor. Dünya, ABD'nin giderek daha zorlu ve öngörülemez bir liderliğe bürünmesine rağmen, bu yeni normal kabullenmeye ve uyum sağlamaya mecbur kalıyor.

Rogg & Nok merkezinin yayınladığı örnek Algılama haberinde şu ifadeler ile algılama metnine bakarak habere devam ederken Algılama haberi olduğun düşünerek fikir darıcınızı geliştirmeyi unutmayın; evet, bu bölümü son mesajı, Algılama haberinin bu

bölümünde özellikle vurgulanan bir diğer nokta ise, stratejik başarısızlığın çoğu zaman hayal gücünün yetersizliğinden kaynaklandığıdır. Devlet idaresinde yalnızca mevcut gerçekliğe değil, aynı zamanda diğer aktörlerin muhtemel tepkilerine ve gelecekteki hamlelerine dair öngörü geliştirme zorunluluğu olduğu hatırlatılmaktadır. Ancak Trump yönetiminin yaklaşımında, bu türden bir öngöründen çok, iki ana hatalı varsayımın etkili olduğu öne sürülüyor: İlki, diğer ülkelerin, uluslararası örgütlerin, iş dünyasının ve sivil toplum örgütlerinin ABD'nin talepleri karşısında çaresizce boyun eğmekten başka bir seçeneği olmadığı; ikincisi ise, bu varsayımın sınanması veya karşı alternatiflerin ortaya çıkması hâlinde bile, Amerika'nın müttefiklerinden bağımsız şekilde baskın kalmayı sürdürebileceği inancı.

Aslında, bu yaklaşım bir strateji gibi sunulsa da, özünde yalnızca dar bir çıkarıcılığa, daha da ötesi, kısa vadeli bir güç muhasebesine dayanmaktadır. Uzun vadede ise, bu perspektifin Amerika'ya daha az kısıtlayıcı bir düzen inşa etmekten ziyade, Amerikan gücünün zayıflamasına ve daha düşmanca, öngörülemeyen bir uluslararası ortam oluşmasına yol açabileceği belirtiliyor.

Rogg & Nok Analiz Merkezi'nden Analitik manipölasyon haberlerine örnekler ölçüsünde Bakışı Çerçevesinde 3. Örnek algılama mesajı...

Rogg & Nok analizlerine göre bu kriptolu algılama vurgusu, ABD'nin hâkimiyetini küçümseyen bakış açılarına karşı çok daha karmaşık bir tabloyu gözler önüne seriyor. Trump yönetiminin zaman zaman ABD'nin küresel gücünü hafife alan söylemlerine rağmen, Amerika Birleşik Devletleri'nin ekonomik ve yapısal üstünlüğü tartışılmaz biçimde öne çıkıyor. ABD, diğer gelişmiş ülkelerden farklı olarak, büyük ölçekli iç pazarına yüksek derecede güvenmekte ve küresel ticaretin akışında benzersiz bir konumda yer almaktadır. Yaklaşık olarak küresel ticaretin yarısının ve döviz işlemlerinin yüzde 90'ının ABD doları üzerinden gerçekleşmesi, Washington'a küresel sahnede benzeri görülmemiş bir güç ve harcama özgürlüğü sağlamaktadır.

Bu avantajların yanında, Amerika'nın büyüyen bir asal yaş işgücüne sahip olması, doğal kaynak zenginliği, dostane komşularla çevrili coğrafi konumu ve dünyanın dört bir yanından yetenekli bireyleri üniversitelerine ve şirketlerine çekme becerisi, ülkenin dinamizmini artıran diğer önemli etkenlerdir. Etnik ve dini farklılıkların toplumsal

hareketlilik yoluyla yumuşatılması, Amerika'nın sosyal dokusuna canlılık kazandırırken, esnek ve çoğulcu siyasi sistemi de ülkeyi küresel rekabette avantajlı kılmaktadır.

Bu çerçevede, ABD'nin yalnızca askeri veya ekonomik gücüyle değil, aynı zamanda yenilikçiliği destekleyen toplumsal yapısı ve kurumlarının açıklığıyla da küresel düzende eşsiz bir avantajı elinde bulundurduğu yorumu yeniden öne çıkmaktadır.

Tüm bu yapısal ve tarihsel avantajlara rağmen, Trump yönetiminin uygulamaları ülkenin güçlü yönlerini hızla aşındırmaktadır. Ocak ayında göreve başlamasından bu yana, Trump ve ekibi anayasal demokrasinin temel direklerini sarsmaya başlamış, yürütme erkinin sınırlarını zorlamış ve çoğulcu kurumları partizan amaçlarla araçsallaştırmıştır. Beyaz EV, Kongre'nin yetkilerini göz ardı ederek, yargı kararlarını tanımamış ve Federal Rezerv gibi kritik bağımsız kurumların tarafsızlığını tartışmaya açmıştır. Trump'ın etkisiyle, Amerika'nın bilim ve eğitim alanındaki en prestijli üniversiteleri hedef alınmış, bu kurumlar yenilikçi projeleri ve tıbbi atılımları için ihtiyaç duydukları federal destekten mahrum bırakılmıştır.

Ayrıca, federal bürokrasinin karar alma süreçleri üzerinde giderek artan bir baskı kurulmuş; devletin işleyişini omuzlayan deneyimli kamu görevlileri ya görevden uzaklaştırılmış ya da etkisizleştirilmiştir. Elon Musk gibi büyük bağışçıların ve iş dünyasının önde gelen isimlerinin yönetim üzerindeki etkisi, bürokratik yapının şeffaflığını ve tarafsızlığını daha da zedelemiştir. Bu nedenle, ABD hem içerde kurumsal güveni ve yenilikçiliği baltalayan, hem de uluslararası arenada istikrarı tehdit eden bir yol ayrımına sürüklenmektedir.

Haber ortası bir yorum; ABD'nin “Başka Ülkeye Benzeyen” Politikaları Üzerine Türkiye’den Trajikomik Bir Sorgulama. Bunu bizler çok iyi biliyoruz bakalım ABD Hakıda biliyor mu?

Rogg & Nok Perspektifinden Siyasetin Tuzakları

Ironinin Gölgesinde: Trump Yönetimi, İlhamını Nereden Aldı?

Amerikan siyasetinin son yıllardaki yönelimlerine bakarken, ister istemez “Acaba Trump ve ekibi bu fikirleri kimden aldı, hangi ülkenin yönetimini rol model seçti?” diye

sormadan edemiyoruz. Trajikomik olan şu ki, bir zamanlar dünyaya “model demokrasi” olarak sunulan ABD, giderek başka yönetimlerin izinden gitmeye başlamış görünüyor. Peki, bu yönetim kim olabilir?

- Bürokrasinin tasfiyesine, bağımsız kurumların parti lehine araçsallaştırılmasına ve yargı kararlarının görmezden gelinmesine bakınca, akıllara hızla güç konsolidasyonuna yönelen, otoriterleşen yönetimler geliyor: Rusya mı, Macaristan mı, yoksa başka bir “hibrit demokrasi” örneğı mi?
- Devlet işleyişinde şeffaflık eksikliği ve büyük iş dünyasının doğrudan etkisi denince, kimi Latin Amerika ülkelerindeki “oligark dostu” yapı mı akla gelmeli?

Yatırımlar, Dostluklar ve “Gizli” Deneyler

Trump yönetiminin kimi ülkelerle ekonomik ve siyasi dostluklar geliştirdiğı, bazı ülkelerde yatırımlar yaptığı biliniyor. Ancak, bu ilişkilerdeki şeffaflık ve etik standartları sorgulamak için çok da derine inmek gerekmiyor. Bir ülkeyle geliştirilen ilişkilerde, yönetimin kendi çıkarlarını öncelemesi, kimi testlerin “gizlilik” kılıfıyla saklanması, uluslararası normlara aykırı uygulamaların göz ardı edilmesi... İşte ironinin zirve yaptığı yer de burası!

“Test yapılan yönetimin gizliliğı neden saklanır?” sorusu, bize aslında yeni yönetim modelinin bir “laboratuvar ürünü” gibi denenip toplumun üstünde uygulandığını ima ediyor. Belki de “başarılı” sonuçlar aldıkça başka ülkelere de servis edilmesi hedefleniyor tıpkı bir yazılımın beta sürümünün, hatalarıyla birlikte yayılması gibi.

Narko-Terörizm ve Gölge Bağlantılar

Elbette uluslararası analizlerde, karar alıcıların karanlık ağlarla (narko-terörizm gibi) bağlantılı olup olmadığı da sürekli tartışılır. Bazı ülkelerde devlet-toplum ilişkisi bu tür “gizli çıkar grupları” üzerinden şekillenir. ABD’nin Trump döneminde, bazı ülkelerdeki benzer pratiklere yaklaştığı, örneğın yasadışı finansal akışların veya karanlık lobilerin etkisinin arttığı gözlenmiştir. Burada isim vermek doğru mu olur bilinmez; ama “gizli bağlantıların” olduğu ülkeler listesinin hayli uzun olduğu ortada.

ABD, Hangi Ülkeye Benzeyecek?

Amerikan yönetimi yukarıda özetlenen politikaları sürdürürse, hangi ülkeye benzeyecek? Bu sorunun cevabı, ironik biçimde, ABD’nin bir zamanlar “kötü örnek” dediğı ülkelerin yönetim modellerine yakınlaşmasında yatıyor. Hukukun üstünlüğünün zedelendiğı, elit çıkarların kamu yararının önüne geçtiğı, şeffaflığın lüks sayıldığı ve demokratik kurumların işlevsizleştiğı ülkeler... ABD’nin bu gidişle “ne olacağım” yerine “neyim” demesi gerekecek.

Siyasetin Yılanı: Baş ve Kuyruk Üzerine Bir İroni

Anlatmak istediğimiz şey şu: Politikada baş (liderlik, vizyon, denge) kesilmeden kuyruk (yani sistemin aksaklıkları, çıkar ağları, kısa vadeli taktikler) ne kadar uzarsa uzasin, o yılan hep kıpırdar. Bir ülke kendi kendine “neyim” sorusunu sormadan, sadece “ne olacağım” diye yol almaya çalışırsa, sonunda başı ve kuyruğu birbirine dolanır.

Tarihten alınacak ders, demokratik değerlerin ve şeffaf kurumların erozyona uğramasının hiçbir ülkeyi “büyük” yapmadığıdır. ABD, bu yolda ilerlemeye devam ederse, bir gün kendi geçmişinin karikatürüne dönüşebilir – ve ironik biçimde, örnek aldığı ülkelerin gölgesinde kalır.

Umarız, bu analizler, sadece bizde değil, o “büyük büyük CIA analistleri ve ülkelerinin CIA bağlantılı Analistleri Ve fikir yönünden oluşturdıkları ve tüm ülkeler ile yakın bağları olan fikir sözde de istihbarat bağlantılı fikir kurumlarının Analistleri” Tüm bunların bileşkesi olan Amerika’nın analistlerinde ve yapay zekâ çalışmalarında da karşılık bulur. Siyasetin en trajikomik sorusu şudur: “Bir ülke neyim demeli, ne olacağım demeli...”

Algılama haberimize Devam edelim, şöyle ki; Amerika’nın uluslararası düzende elde ettiği bu “anormal” hâkimiyet deneyimi, tarihteki örneklerinden oldukça farklı bir seyir izledi. Antik çağlarda yükselen bir güç, çevresindeki ülkelerin koruma arayışını tetikledi; Atina’nın yükselişi, Sparta’yı ve müttefiklerini önlem almaya itti; İsveç’in yükselen gücü ise XVIII. yüzyılda ona karşı koalisyonları doğurdu; Napolyon’un yükselişi ise Avrupa’nın birleşik tepkisine neden oldu. Ancak 1945 sonrası Amerikan öncülüğünde kurulan yeni uluslararası düzen, tam aksine, denge arayışını yavaşlattı ve güçlenen ülkenin etrafında bir karşı blok oluşmasını geciktirdi.

Bunun başlıca nedeni, Amerikan sisteminin gönüllü katılım ve kurallara dayanan şeffaf yapısıydı. ABD, kendi gücünü sınırlayarak küçük ve orta ölçekli ülkelerin de çıkarlarını koruyabildiği bir çerçeve sundu. Böylece, ortaklaşa belirlenen kurallar sayesinde, güçlünün mutlak tahakkümüne değil, gönüllü rızaya ve işbirliğine dayalı bir güvenlik şemsiyesi oluşturuldu. Bu, tarihte eşi benzeri görülmemiş bir maliyet-etkinlik ve dayanışma modeli yarattı; çünkü ABD, çoğu zaman kendi koyduğu kuralların uygulanmasına bile nadiren ihtiyaç duydu. Hiçbir hegemon güç, böylesine çok ve çeşitli ülkeden, kendi egemenliğini devam ettirmek için bu denli yardım ve destek almamıştı.

Bu çerçevede, Amerika’nın liderliğindeki mevcut uluslararası düzenin, klasik güç dengesi oyunlarını geçersiz kılması ve çok taraflı işbirliğini öncelemesi, dünya siyasetinde benzersiz bir istisna olarak öne çıkıyor.

Bugün ise o “katılıma ve işbirliğine dayalı” düzenin temelleri ciddi biçimde sarsılıyor. Trump döneminde belirginleşen ve sonrasında da etkisini sürdüren yaklaşım, müttefikleri birer ortak değil, daha çok yük olarak gören bir ideolojiyi merkezine aldı. ABD yönetiminin pazarlık masasında temel taktiği, neredeyse daima karşı tarafı olabildiğince

taviz vermeye zorlayacak biçimde kendi ekonomik ve askeri avantajını kaldıracak dönüştürmek oldu. Ancak bu yöntem, ittifakların asıl potansiyelini, yani işbirliğinin toplamda ortaya çıkarabileceği sinerjiyi göz ardı ediyor.

Bu eksiklik özellikle İran örneğinde açıkça görüldü. 1979'dan bu yana ABD'nin yalnız başına uyguladığı sert yaptırımlar, Tahran üzerinde istenen baskıyı oluşturmakta yetersiz kaldı. ABD'nin tek taraflı baskısı, İran'ı nükleer programı konusunda ciddi anlamda masaya oturtamadı; ancak Çin, Rusya ve başta Avrupa olmak üzere Washington'un geleneksel müttefikleri de ortak bir yaptırım rejimine dâhil olunca, asıl baskı ve diplomatik ağırlık oluşabildi.

Günümüzün uluslararası ilişkilerinde, salt güç gösterisinin ve tek taraflı baskının etkisi sınırlı kalıyor; asıl sonuç veren unsur, çok taraflı dayanışma ve ortak çıkarların oluşturduğu ittifaklar. Yani, işbirliğinin yıpratıldığı ve müttefiklerin değersizleştiği bir ABD politikası, uzun vadede ABD'nin küresel etkisini de zayıflatabilir.

Ukrayna'daki savaş ise, çok taraflı işbirliğinin önemini bir kez daha gözler önüne seriyor. Trump yönetiminin, savaşı sonlandırmak amacıyla Rusya'ya uygulanan yaptırımları gevşetmeyi ya da Ukrayna'yı Moskova'nın baskısına boyun eğmeye zorlamayı istemesi ihtimal dahilinde. Ancak, Rusya'nın ekonomik açıdan yeniden ayağa kalkabilmesi için sadece Amerikan onayı değil, aynı zamanda Avrupa ülkelerinin de rızası ve aktif desteği gerekiyor. Nitekim, Amerikan yardımı olmasa bile Avrupalı devletlerin Ukrayna'ya yardım etmeye devam edebileceği gerçeği, Washington'un tek başına belirleyici olamayacağını gösteriyor. Trump'ın, Avrupalı müttefiklerle işbirliği kanallarını güçlendirmek yerine bu ilişkileri askıya alması, Batı'nın ortak baskı gücünü azaltıyor.

Aynı tablo, ABD'nin Çin'e yönelik yüksek teknoloji transferlerini sınırlama çabasında da karşımıza çıkıyor. ABD, Çin'in yarı iletken üretimi için gerekli olan ileri teknoloji ekipmanlarının erişimini kısıtlamak istese de, bu araçları üreten Japonya ve Hollanda gibi ülkelerin desteği olmadan alınan önlemler tek başına etkili olamıyor. Üstelik, diğer ülkelere ABD pazarından çıkarılma ya da dolar kullanımının engellenmesi yönündeki tehditler de, eğer dünya ticareti alternatif yollar bulur ve doların küresel merkeziliği zayıflarsa, Washington'un kozunu boşa çıkarabilir.

Bu örnekler, günümüzün uluslararası sisteminde, tek taraflı baskı politikalarının ve salt ekonomik yaptırımların sınırlı etki yarattığını gösteriyor. Kalıcı ve etkili sonuçlar için, ittifakların dayanışması ve çok taraflı işbirliği kaçınılmaz görünüyor.

Küresel güç dengelerinde asıl belirleyici unsurun birlikte hareket etme kapasitesi olduğu günümüzde, Trump'ın yaklaşımı stratejik bir planlamadan ziyade, tekil çıkarların kurnazca üstün tutulduğu bir "strateji kılığına bürünmüş tekbencilik" olarak öne çıkıyor. Bu tutum, kısa vadede avantajlı gibi görünse de, uzun vadede ABD'nin uluslararası alandaki güvenilirliğini ve etkinliğini aşındırma riskini taşıyor. Bizler Rogg & Nok olarak, haberleri değerlendirirken her dönemin derinlikli ve çok katmanlı gerçekliklerini göz

önünde bulunduruyor; kriptolu, öncü vurgulamalarımızla siz değerli okurlarımıza bu karmaşık süreçleri daha sade bir perspektifle aktarmaya çalışıyoruz.

Tüm bu gelişmeler ışığında, ABD'nin müttefikleriyle ilişkilerde sergilediği mesafe ve tek taraflı çıkar arayışı yalnızca Trump dönemine özgü bir sapma değil, son yıllarda giderek belirginleşen yapısal bir dönüşümün de göstergesidir. Aslında, Trump yönetimi, Amerika'nın kendi çıkarlarına hizmet eden uluslararası düzenin çözülmesinde tek başına hareket etmedi; Washington, uzun süredir ekonomik karşılıklı bağımlılığı bir koz olarak kullanmakta ve Amerikan seçmenlerinin serbest ticaretin ülke imalat sektörüne zarar verdiği inancına yanıt olarak giderek daha korumacı politikalar benimsemektedir. Son üç başkanlık döneminin tamamında, ABD'nin üretimi için hayati önem taşıyan girdileri sağlayan en yakın ticaret ortaklarına bile pazar erişimi konusunda çeşitli kısıtlamalar getirilmiş, böylece çok taraflı işbirliği prensipleri aşındırılmıştır. Bu yaklaşım, Amerika'nın küresel güvenilirliğinde ve liderliğinde uzun vadeli yıpranmalara yol açma potansiyeli taşımaktadır.

Uzun yıllar boyunca, ABD'nin Asya'daki müttefikleri—özellikle Çin'in bölgesel ve küresel ölçekte artan etkisinden endişe duyanlar—Washington'dan, kendi ekonomilerini Çin'e bağımlılıktan kısmen de olsa kurtaracak yeni stratejiler geliştirmesini ısrarla talep etti. Bu çerçevede, Başkan Barack Obama'nın ikinci döneminde, ilerici ve işbirliğine dayalı bir vizyonun ürünü olarak Trans-Pasifik Ortaklığı (TPP) masaya yatırıldı. Amaç, 12 farklı ülkenin ekonomisini birbirine entegre eden, Asya'nın büyüme potansiyelinden ABD'nin yararlanmasını sağlayan ve Amerikan pazarına erişimi, daha yüksek çevre ve iş gücü standartlarının benimsenmesi için bir baskı aracı olarak kullanan kapsamlı bir anlaşma zemini oluşturmaktır.

Ancak, Obama yönetimi bu anlaşmayı Kongre'den geçirmek için yeterli politik irade ve baskı geliştirmeyince, TPP zamanla işlevsizleşti. 2016'daki başkanlık seçimlerinde her iki büyük partinin adayı da anlaşmaya mesafeli yaklaştı; Donald Trump, 2017'de ABD'yi müzakerelerden resmen çekti ve Joe Biden da 2021'de başkanlık koltuğuna oturduktan sonra anlaşmaya yeniden katılmayı reddetti. Böylece, ABD'nin Asya'daki stratejik ortaklarına ekonomik alternatifler sunma iddiası, ardışık yönetimlerin ortak tutumu nedeniyle rafa kalkmış oldu.

Öte yandan, köprülerin bu denli hızlı ve radikal biçimde yakılması söz konusu olduğunda, Trump'ın son aylardaki politikaları kadar yıkıcı başka bir örnek bulmak güç. Cluster 17 ve Le Grand Continent'in son anketine göre, Avrupalıların yüzde 51'i Trump'ı Avrupa'nın düşmanı olarak görüyor. Daha dikkat çekici olan ise, bu oranın Danimarka ve Almanya gibi geleneksel olarak ABD yanlısı ülkelerde en yüksek seviyelere ulaşması. Almanya Şansölyesi Friedrich Merz'in, merkez sağ partisinin Şubat seçimlerindeki zaferinin ardından, "Amerikalıların bu yönetimi Avrupa'nın kaderine büyük oranda kayıtsız," sözleri, transatlantik ilişkilerdeki çarpıcı dönüşümü gözler önüne seriyor. Merz'in "mutlak önceliğim, Avrupa'yı mümkün olan en kısa sürede güçlendirmek;

böylece ABD’den adım adım gerçek bağımsızlığı elde edebiliriz” şeklindeki vurgusu, bir zamanlar marjinal kabul edilen bir yaklaşımın bugün Avrupa çevrelerinde sağduyuya dönüşmesinin göstergesi.

Rogg & Nok Analiz Merkezi’nden

Analitik manipölasyon haberlerine

örnekler ölçüsünde Bakışı

Çerçevesinde 4. Örnek algılama

mesajı...

Amerika Birleşik Devletleri’nin tarihsel olarak inşa ettiği ittifak ağları, bugün yerini güvensizliğe ve karşılıklı şüpheye bırakıyor. Geleneksel müttefiklerinin gözünde, Washington’un güvenilmez bir ortak haline gelmesi, ABD’yi yalnızca diplomatik anlamda değil, stratejik ve ekonomik açıdan da “tek başına kalan” bir aktör konumuna itiyor. Öyle ki, Amerika’nın bir dönem “dost” olarak gördüğü devletler, ulusal çıkarlarını koruyabilmek için artık ABD’nin politikalarına karşı mesafe koymakta; hatta gerektiğinde işbirliği yerine karşıt pozisyonlar almayı tercih etmektedir.

Bu kırılma noktası, Amerika’nın küresel düzlemde “dostundan çok düşman” algısına sürüklenmesine neden oluyor. Bugün ABD, kendi liderliğinde kurduğu düzenin dışına itildikçe, eski dostlarının yerine yeni zorluklarla, daha karmaşık ve çok merkezli ittifak yapılarıyla baş etmek zorunda kalıyor. Uluslararası arenada yalnızlaşan ABD; bir yandan meşruiyetini sorgulatırken, diğer yandan küresel sorunların çözümünde etkin rol oynama kapasitesini de hızla yitiriyor.

Tüm bu gelişmeler ışığında öne çıkan temel anlatı, Amerika Birleşik Devletleri’nin giderek “tek başına” kalan bir aktöre dönüştüğüdür. ABD, bir zamanlar kurucusu ve lideri olduğu uluslararası işbirliği ağlarından, kısa vadeli ulusal çıkarları uğruna kademeli olarak uzaklaşmakta; klasik müttefiklerinden beklediği desteği bulamamanın ve ittifakların çözülmesinin bedelini ödemektedir. Küresel sorunların, ekonomik yaptırımların ya da güvenlik tehditlerinin tek taraflı politikalarla çözülemediği bir dönemde, Washington’un yalnızlığı hem kendi çıkarlarını korumada hem de uluslararası düzeni şekillendirmede onu daha kırılgan kılmakta, “yalnız süper güç” mitini sorgulanır hale getirmektedir. Bu yalnızlaşma, ABD’nin dış politikada etkinliğini ve güvenilirliğini azaltırken, çok kutuplu bir dünyanın eşliğinde yeni güç dengelerinin de habercisi oluyor.

Bu bölümde TEK BAŞINA Kalan AMERİKA olgusu veriliyor...

Ülke yalnız ve çaresiz öngörülen “Sevgisi saygısız yalnızlık” tek başına kalan bir ülke ABD olgusunda

Son yıllarda, Çin, İran, Kuzey Kore ve Rusya gibi Amerika Birleşik Devletleri'nin açıkça rakip gördüğü ülkeler, Washington'un uyguladığı tecrit ve yaptırım politikalarına karşı işbirliklerini derinleştirerek, birbirlerinin ekonomik ve askeri kapasitelerini geliştirmekte ve Amerikan çıkarlarına meydan okuyan adımlar atmaktadır. Ne var ki, bu durum ABD'li politika yapıcılar için yeni bir meydan okuma teşkil etmemektedir; zira geçmişten bu yana benzer düşman bloklarına karşı çeşitli stratejiler geliştirmişlerdir. Asıl dikkat çeken gelişme, şimdiye kadar Amerika'nın yanında yer alan klasik müttefiklerin ve tarafsız kabul edilen ülkelerin de giderek birbirleriyle daha yakın işbirlikleri kurması ve ortak çıkarlar doğrultusunda Amerika Birleşik Devletleri'ne karşı pozisyon almaya başlamasıdır. Bu yeni oluşan dayanışma, ABD'nin yalnızlaşma sürecinde çok daha derin ve yapısal bir kırılmaya işaret etmekte, Washington'un küresel liderlik iddiasının karşısına, eskisinden çok daha karmaşık ve çok yönlü bir muhalefet çıkarmaktadır.

Bu sürecin ilk işaretleri, başta sembolik protestolar ve diplomatik mesafe koyma adımlarıyla kendini gösteriyor. Artık yalnızca klasik anlamda büyükelçiliklerin geri çağırılması ya da karşılıklı sert açıklamalar değil, aynı zamanda daha incelikli ve ciddi sinyaller de ortaya çıkmakta. Devlet başkanları, Oval Ofis'te kameralar önünde verilen el sıkışma pozlarından bilinçli biçimde uzak durmakta; yabancı üst düzey yetkililer, Amerikalı muhataplarıyla istişareler için telefon başına geçmeyi ertelemekte ya da tamamen reddetmektedir. Uluslararası kuruluşların liderleri ise, Washington'a küresel gündemde belirleyici söz hakkı kazandıran ya da dünya liderlerinin temasını kolaylaştıran çok taraflı zirveleri organize etmekten geri durmaktadır.

Daha somut bir örnekte ise, NATO Genel Sekreteri'nin, ABD'nin Avrupa'daki askeri varlığını azaltmayı planladığına dair duyurular üzerine, Amerikan başkanının bu önemli politikayı duyurması için kullanabileceği yıllık zirveyi iptal etmesi gündeme gelmiştir. Aynı şekilde, BM Genel Sekreteri, ABD'nin Güvenlik Konseyi toplantıları için yaptığı program taleplerini karşılamamayı seçebilir veya Amerikan temsilcilerine söz hakkı tanımayarak diplomatik yalnızlığın yeni boyutlarını sergileyebilir. Tüm bu gelişmeler, ilk bakışta teknik ayrıntıymış gibi görünse de, Washington'un uluslararası tartışma ve eylemlerin temel eksenini olma kabiliyetini temelden sarsmaktadır.

Tüm bu siyasi ve diplomatik yalnızlaşmanın yanında, Washington'un küresel sistemden çekilmesi Amerikan ekonomisi üzerinde de giderek daha elle tutulur, somut etkiler yaratmaya başlamaktadır. Eğer ülkeler ABD Hazine tahvillerine yatırım yapmamayı seçerse, hatta yalnızca daha yüksek faiz oranlarıyla bu tahvilleri satın alırlarsa, Washington'un ulusal borcunu finanse etme maliyeti artacak, ABD'nin yıllardır sürdürdüğü savurgan harcamalar daha kırılgan hale gelecektir. Amerika Birleşik Devletleri, küresel yatırımcıların ABD dolarını "güvenli liman" olarak görmeye devam etmesi sayesinde borcunu çevirebilmekteydi. Ancak, Trump'ın izlediği korumacı politikalar ve Cumhuriyetçi Kongre'nin rekor seviyelerdeki bütçe açıkları, bu ayrıcalığı ciddi biçimde zora sokmaktadır. Nitekim, Mayıs ayında Moody's'in ABD'nin kredi notunu düşürmesi de bu kırılganlığın ilk açık sinyallerinden biridir.

Bu durumun devamı halinde, ABD yalnızca kendi piyasalarından beklenen ekonomik büyümeyi değil, aynı zamanda Amerikan ekonomisine yıllardır istikrar kazandıran hukukun üstünlüğü, düzenleyici bağımsızlık gibi temel avantajları da kaybetme riskiyle karşı karşıya kalacaktır. Uluslararası yatırımcılar, belirsizlik, siyasi müdahaleler ve gerileyen güven ortamı nedeniyle sermayelerini başka limanlara kaydırabilir. Aynı zamanda, yabancı hükümetler sübvansiyonlar ve yeni düzenlemeler yoluyla, Amerikan yapımı bileşenlerden kaçınan, kendi kendine yetebilen tedarik zincirleri kurmaya başlayacaktır. Böylece, ABD küresel ekonomide merkez ülke konumunu kaybederken, yalnızlaşmanın ekonomik maliyetleri de gün geçtikçe daha da belirginleşecektir.

ABD'nin küresel ticaret politikalarında korumacılığı öne çıkarması, Washington'u yalnızlaştıran ana etkenlerden biri olarak öne çıkıyor. Yabancı mallara uygulanan gümrük tarifeleri ve çeşitli engeller, Amerika'nın ticaret ortaklarını alternatif pazarlar aramaya zorlarken, aynı zamanda bu ülkeler arasında karşılıklı entegrasyonu teşvik ediyor. Bu yeni dönemde, ABD'den ziyade kendi ekonomik çıkarlarına öncelik veren ülkeler, Amerikan şirketlerinin aleyhine olacak şekilde, tedarik zincirlerini çeşitlendirme ve ulusal ekonomileri güçlendirme yoluna gidiyor.

Mart ayında yaşananlar bu dönüşümün çarpıcı bir örneği. Uzun yıllardır Amerika Birleşik Devletleri'ne en fazla bağımlı olan Asya'daki iki müttefik, Japonya ve Güney Kore, Çin ile düzenledikleri ticaret zirvesiyle, ABD'nin dışında yeni bir ekonomik işbirliği modelinin sinyallerini verdi. Zirve sonrası yapılan açıklamalarda üç ülkenin bir araya gelerek yeni bir üçlü serbest ticaret anlaşması yapma planlarını duyurmaları, bölgede "öngörülebilir bir ticaret ve yatırım ortamı" yaratma iradesini gözler önüne serdi. Bu gelişme, Washington'un Asya'daki geleneksel ortaklarının, Çin'in yükselen ekonomik ağı karşısında daha bağımsız ve çok yönlü bir politika izlemeye başladığını gösteriyor.

ABD, Çin'i marjinalleştirme ve küresel tedarik zincirlerinde merkezi rolünü koruma çabasında Tokyo ve Seul'ün desteğine her zamankinden daha fazla ihtiyaç duyuyor. Japonya ve Güney Kore, Asya'nın ekonomik dinamizminin iki temel direği olarak, yalnızca bölgesel dengeleri belirlemekle kalmıyor; aynı zamanda Amerika'nın Asya'daki stratejik

planlarının başarısı için de vazgeçilmezler. Ancak ABD'nin tek taraflı korumacı adımları, bu iki ülkenin Washington'dan uzaklaşıp, alternatif işbirliği arayışlarına yönelmesine yol açıyor. Onlarsız, Amerika'nın Çin'e karşı oluşturmak istediği ekonomik blokun etkinliği ve sürdürülebilirliği ciddi biçimde sekteye uğrayacaktır.

Tüm bu yalnızlaşma ve ekonomik kırılganlık tablosunda, Amerika'nın çok taraflı kurumlardaki rolü de tartışmaya açılmıştır. Özellikle Trump döneminde, “felaket tüccarı ve tellalı” olarak anılan eski başkanın çok taraflılığı küçümseyen yaklaşımı, Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Dünya Bankası gibi onlarca yıldır küresel ekonomiyi Washington'un lehine şekillendiren kurumları da zora sokmuştur. Trump yönetiminin bu kurumları “yetersiz kalmakla” itham etmesi ve onların gündemini kendi çıkarları doğrultusunda şekillendirmeleri yönündeki baskısı, Washington'un gerekirse bu yapılardan çekilebileceği ya da Dünya Ticaret Örgütü'nde olduğu gibi finansal kaynakları kısılabileceği yönünde küresel endişeleri artırmıştır. Böylece, ABD'nin geleneksel müttefikleri ve küresel finans mimarisinin diğer aktörleri, Amerika'nın istikrarsız tutumuna karşı daha bağımsız ve kolektif hareket etme eğilimine yönelmektedir.

Rogg & Nok Analiz Merkezi'nden Analitik manipölasyon haberlerine örnekler ölçüsünde Bakışı Çerçevesinde 5. Örnek algılama mesajı...

Uluslararası Siyasette “Arkasını Kollama” Refleksi ve Donald Trump Dönemi

Küresel Güçler, Çıkarlar ve Algıların Yeni Yüzü

Çıkarlar Üzerine Kurulu Uluslararası İlişkiler

Uluslararası siyasetin en temel dinamiklerinden biri, ülkelerin kendi ulusal çıkarlarını ön planda tutma zorunluluğudur. Tarihsel deneyim göstermiştir ki, savaş ya da barış koşulları fark etmeksizin, her devlet müttefiklerine, ortaklarına ya da yakın ilişkiler içinde olduğu ülkelere sırtını tamamen yaslayamaz; her aktör öncelikle kendi güvenliğini,

ekonomik refahını ve siyasi bütünlüğünü korumakla yükümlüdür. Bu durum, Türkiye bu düşünsel olguda En başta olan varlık yönettiği ülkeden daha çok kendi çıkarlarını ve de koltuğunu koruduğunu öngörülerde görölüyor, ve bu savaş ortamında şimdiki yönetim ölçüsünde bu olgudan hariç olsa bile, hemen her ülke için bu olgu geçerliliğini korumaktadır. Çünkü uluslararası arenada kalıcı dostluklardan ziyade, çıkarların geçici ittifakları belirlediği bir gerçeklik söz konusudur.

ABD ve “Arkasını Kollama” Mesajı

ABD'nin geçtiğimiz yıllarda sergilediği dış politika tutumu, özellikle Donald Trump'ın başkanlık döneminde “felaket tellalı” olarak tanımlanan bir yaklaşımla öne çıkmıştır. Trump yönetimi, ABD'nin geleneksel müttefiklerine ve uzun yıllardır sürdürdüğü uluslararası yükümlülüklerle karşı kuşkucu, yer yer tehditkâr ve çoğunlukla pragmatik bir politika izlemiştir. Bu yaklaşımda, her ülkenin “arkasını kollaması” gerektiğine dair örtülü bir mesaj verilmiş, ABD'nin bile kendi çıkarları uğruna müttefiklerini yüzüstü bırakabileceği iması yapılmıştır.

Bu yeni söylem, yalnızca müttefiklerini değil; dünyanın dört bir yanındaki devletleri, kendi savunma mekanizmalarını güçlendirmeye ve çok kutuplu bir dünyada daha temkinli pozisyonlar almaya itmiştir. Uzman analizlerinde, Trump'ın bu korku ve belirsizlik ortamını körükleyerek, ABD'nin çıkarlarını daha güçlü biçimde ön plana çıkardığı, buna karşılık başta Avrupa ülkeleri olmak üzere birçok devletin de kendi “arka kapılarını” güvence altına almak için yeni ittifaklar arayışına girdiği gözlemlenmiştir.

Algı Yönetimi, Haberler ve Yorumlar

Bugünlerde gerek analitik merkezlerin gerekse medya kuruluşlarının ürettiği haber ve analizlerde, “arkasını kollama” mesajının altı sıkça çizilmekte, özellikle ABD'nin attığı adımların müttefiklerinde oluşturduğu endişe ve tedbir refleksi detaylı şekilde işlenmektedir. Algılama haberlerinde, Donald Trump'ın pragmatik ve tehditkâr politikalarının, küresel düzlemde ülkeler arası güven ortamını zedelediği ve her aktörü kendi çıkarlarını korumaya zorladığı sıkça vurgulanmaktadır.

Bu bağlamda, ABD'nin dış politika tercihleri ve küresel liderlik iddiası sorgulanırken, diğer ülkelerin de Washington'a karşı kolektif veya bireysel önlemler almaya yöneldikleri görülmektedir. “Arkasını kollama” uyarısı, yalnızca korkunun değil, aynı zamanda uluslararası ilişkilerin artan karmaşıklığının ve belirsizliğinin de sembolü haline gelmiştir.

Savaşta ve barışta, uluslararası aktörlerin kendi arka planlarını güvence altına almak için gösterdiği refleks, günümüz çok kutuplu dünyasında daha da belirginleşmiş durumda. Donald Trump döneminde öne çıkan ve “felaket tellalı” olarak nitelenen bu yaklaşım, ABD'ye olduğu kadar tüm ülkelere, ittifakların geçiciliğini ve her zaman arkasını kollamanın hayati önemini bir kez daha hatırlatıyor.

Bu kırılğan ortamda, ABD'ye olan güvenin azalması ulusal güvenliğin de temel taşlarını sarsacak niteliktedir. Özellikle istihbarat paylaşımı gibi, karşılıklı güvenin vazgeçilmez olduğu alanlarda ABD, bugüne kadar sahip olduğu ayrıcalıklı konumunu kaybetme riskiyle karşı karşıya. Ortak ülkelerin, Washington'a sundukları hassas bilgilerin kendi aleyhlerine kullanılmayacağına ve kaynakların gizli tutulacağına dair duyduğu güven, son yıllarda ciddi şekilde zedelenmiştir. Donald Trump'ın ilk başkanlık döneminde, İsrail'den alınan kritik terörle mücadele istihbaratının Rus yetkililerle Beyaz Saray'da açıklanması gibi örnekler, ABD'nin diplomatik teamülleri zorlayan yaklaşımını gözler önüne sermiştir. Benzer şekilde, Yemen'deki operasyonlara dair gizli bilgilerin güvenli olmayan uygulamalar üzerinden paylaşılması da müttefiklerde huzursuzluk yaratmıştır.

Böylesi bir belirsizlik, ABD ortaklarını, ne tür bilgileri, nasıl ve ne zaman paylaşacakları konusunda çok daha ihtiyatlı bir çizgiye itiyor. Washington'a duyulan güvensizlik, sadece bilgi alışverişinde değil, askeri alanda da kendini gösteriyor. ABD'nin, ordusunun en yetkin birimlerini ülke içi önceliklere kanallı etmesi ve operasyonel hazırlığı sektıye uğratması, Amerikan silahlı kuvvetlerinin geleneksel caydırıcılığını ve global liderliğini sorguluyor. Bu durum, müttefiklerin ABD menşeli silah ve teknolojilere olan ilgisini azaltırken, birlikte çalışabilirliği de tehdit ediyor. Yabancı ordular, bir kriz anında ABD veya Amerikan şirketlerinin, tıpkı Starlink örneğinde olduğu gibi, kritik sistemleri kullanıma kapatabilecekleri kaygısıyla alternatif arayışına yöneliyor. Bu kırılğanlık, uluslararası ittifakların birlikte hareket etme kapasitesini zayıflatmakta ve potansiyel tehditler karşısında caydırıcılığı önemli ölçüde azaltmaktadır.

Sonuç olarak, Washington'un müttefikleriyle ilişkilerinde yaşanan bu güven kaybı, sadece ABD'nin değil, kolektif güvenliğin ve istikrarın da geleceğini tehlikeye atıyor.

Rogg & Nok Analiz Merkezi'nden Analitik manipölasyon haberlerine örnekler ölçüsünde Bakışı Çerçevesinde 5. Örnek algılama mesajı...

ABD Ordusunun Küresel Güç Yansıtırma Kapasitesi ve Müttefiklere Bağımlılık

Küresel İttifakların Rolü, Kırılğanlıklar ve Gelecek Perspektifi

ABD'nin dünya çapında askeri varlığını sürdürmesi ve çıkarlarını savunması, büyük ölçüde müttefiklerine ve küresel ortaklık ağına olan bağımlılığına dayanır. Amerikan ordusu, kendi başına izole bir güç olmaktan ziyade, altyapıdan lojistiğe ve operasyonel esnekliğe kadar geniş bir coğrafyada dost ülkelerin sunduğu olanaklara tutunmaktadır.

ABD Ordusunun Müttefiklere ve Altyapıya Bağımlılığı

ABD ordusunun küresel ölçekte güç yansıtabilmesi için, yalnızca teknolojik ve insan kaynağı kapasitesi yeterli değildir; aynı zamanda kritik önemdeki askeri üsler, limanlar ve hava sahaları gibi stratejik altyapılara erişim de elzemdir. Pentagon, Ortadoğu'ya bir kuvvet takviyesini Belçika ve Almanya'daki limanlara, Pasifik'e ise Japonya ve Filipinler'deki üslerin kullanılabilmesine borçludur. Buna ek olarak, Amerika Birleşik Devletleri Pakistan hava sahasının kullanım izni olmadan Afganistan'daki hedeflere hava saldırısı düzenleyemez; Almanya'daki Ramstein Hava Üssü ve Landstuhl askeri hastanesine erişim olmasaydı, Afganistan ve Irak'taki operasyonlarda çok daha fazla Amerikan askeri hayatını kaybedebilirdi.

Panama ve Süveyş kanalları gibi stratejik geçitler de askeri birliklerin ve malzemenin hızlı hareketinde kritik rol oynar. ABD'nin savaş planlarını ve operasyonlarını planlanan hızda hayata geçirebilmesi, bu tür küresel altyapılara olan erişime doğrudan bağlıdır. Sonuç olarak, Amerikan askeri gücü asla otarşik değildir; büyük ölçüde diğer devletlerin sağladığı imkanlara bağlıdır.

Müttefiklerin Desteğinin Azalmasının Olası Sonuçları

ABD dış politikasına yönelik artan antipati ve şüphe, diğer ülkelerdeki kamuoyunu Washington'dan uzaklaştırmakta ve hükümetlerinin Amerikan askeri operasyonlarına destek verme motivasyonunu azaltmaktadır. Geçmişte 11 Eylül saldırıları örneğinde olduğu gibi, müttefikler ABD'ye hızla destek olabilmisti. Ancak günümüzde benzer bir durumda, birçok ülkenin eskisi kadar istekli davranmayabileceği öngörülmektedir.

Bu olası desteğinin azalması, ABD'nin "genişletilmiş caydırıcılık" stratejisinin de işleyişini zorlaştırıyor. Washington, dostlarını ve müttefiklerini koruyan bu stratejiyi, yoğun ittifak ve ortaklık ağları aracılığıyla sürdürebilmektedir. Ancak, özellikle Donald Trump yönetimi sırasında gözlemlenen dışlayıcı ve pragmatik politika değişiklikleri, ittifakların sağlamlığını zedeleyerek ABD'nin küresel liderlik iddiasını sorgulatır hale getirmiştir.

İttifaklar ve Kırılganlık: Savaş Hazırlığı ve Karşılıklı Güven

Amerikan dış politikasındaki değişim, müttefik ülkelerin kendi ulusal savunmalarını güçlendirme, yeni ittifaklar arama ve ABD menşeli teknolojilere bağımlılıklarını azaltma eğilimlerini tetiklemiştir. ABD'nin askeri üstünlüğü, sadece kendi kapasitesine değil, aynı zamanda müttefiklerin sağladığı altyapı ve istihbarat paylaşımına da bağlıdır. Ancak bu güven, son yıllarda ciddi şekilde sarsılmıştır. Özellikle Donald Trump döneminde yaşanan, müttefiklerden alınan hassas bilgilerin üçüncü ülkelerle paylaşılması (örneğin, İsrail'den alınan istihbaratın Rusya ile paylaşılması), ABD'ye olan güvenin zedelenmesine yol açmıştır.

Buna paralel olarak, uluslararası krizlerde ABD'nin kritik teknolojileri ve sistemleri kullanım dışı bırakabilme yeteneği (örneğin Starlink örneği), müttefikler nezdinde ciddi bir kırılganlık algısı yaratmaktadır. Bu durum, krize müdahale kapasitesini ve ittifakların birlikte hareket etme kabiliyetini zayıflatmaktadır.

ABD'nin Müttefiklerine Yönelik Stratejik Yaklaşımı

Trump yönetimi, müttefiklerin kendi başlarının çaresine bakmasını ve ABD'nin çıkarlarına uygun hareket etmelerini bekleyen bir yaklaşım sergilemiştir. Ancak çoğu Amerikan müttefiki, teorik olarak potansiyel düşmanlarından üstün ordulara sahip olsalar da, pratikte bu güçlerini kullanma konusunda tereddüt etmektedir. Avrupa'da birçok ülke, Rus ordusunu konvansiyonel bir savaşta yenebilecek kapasiteye sahip olsa da, ABD'nin güvenlik şemsiyesi olmadan bu güçlerini tam anlamıyla kullanma konusunda kendilerini yeterince güvende hissetmemektedir. Finlandiya gibi ülkeler bile, Fransa veya Birleşik Krallık'tan gelecek nükleer güvenlik garantisi olmadan, Rusya ile olası bir çatışmada kendilerini yalnız hissetmektedir.

Gelecek Perspektifi: Kolektif Güvenliğin Sınavı

ABD'nin askeri gücü ve küresel nüfuzu, sadece ekonomik ve teknolojik üstünlüğüne değil, aynı zamanda müttefiklerle kurduğu güvene ve karşılıklı bağımlılığa dayalıdır. Son yıllarda ortaya çıkan güvensizlik ortamı, sadece ABD'nin değil, tüm Batı ittifakının ve uluslararası düzenin istikrarını tehdit etmektedir. İttifakların geçiciliğini ve her aktörün “arkasını kollama” refleksini öne çıkaran bu yeni dönem, askeri iş birliğinde daha temkinli ve çok taraflı yaklaşımları zorunlu kılmaktadır.

Sonuç olarak, Washington'un müttefikleriyle ilişkilerinde yaşanan güven kaybı, kolektif güvenliğin geleceği için de ciddi bir risk teşkil etmektedir. Karşılıklı güvenin yeniden tesis

edilmemesi halinde, ABD'nin dünya çapında g yansıtma kapasitesi de kalıcı olarak zayıflayabilir.

Nükleer Tehdidin Gölgesinde: NATO ve Doğu Bloğu Arasında Algısal Mücadele

Rogg & Nok Analiz erevesinde Stratejik Mesajlar ve Psikolojik Savaşın Yeni Boyutları

Son dönemde uluslararası güvenlik mimarisinin en hassas ve kırılgan alanlarından biri, nükleer tehditler ve bu tehdide ilişkin algı yönetimidir. Rogg & Nok Saha analizine göre, bu konuda verilen mesajlar, doğrudan ve açık bir iletişimden ziyade, giderek daha fazla şifreli, sembolik ve psikolojik savaş unsurlarıyla örülü bir hal almıştır.

Nükleer Savaş ve Algı Yönetiminin nemi

NATO ve Doğu bloğu arasındaki ilişkiler, Soğuk Savaş'ın sona ermesinden sonra dahi tam anlamıyla bir güven ortamına kavuşmamıştır. Son yıllarda ise, karşılıklı güvensizlik, askeri hazırlıklar ve kriz yönetimi konularında adeta kriptolu mesajlarla yürütülen bir psikolojik mücadeleye dönüştü. Bu yeni dönemde, modern teknolojinin sunduğu istihbarat yetenekleri, iletişim ağları ve siber kapasite, askeri hazırlıkların ve potansiyel krizlerin algısal boyutunu daha da öne çıkarmış durumda.

Her iki blok, nükleer kapasiteyi salt askeri bir üstünlük aracı olarak görmektense, stratejik iletişimin merkezine yerleştiriyor. Bu kapasite, yalnızca kullanılmak üzere depolanan bir tehdit değil, aynı zamanda karşı tarafı dengelemek, rakibin adımlarını sınırlamak ve ittifakların dayanıklılığını test etmek için kullanılan bir caydırıcı unsur hâline gelmiştir.

Kriptolu Mesajlar ve Psikolojik Mücadele

Son dönemde NATO ve Doğu Bloku arasında ne çıkan bir unsur da, tarafların doğrudan açıklamalardan ziyade ima yoluyla, diplomatik kodlarla ve askeri tatbikatlar gibi göstergelerle verdikleri mesajlardır. Bu, klasik askeri güç gösterisinden farklı olarak, toplumsal algıların, kamuoyunun ve karar alıcıların psikolojisinin hedef alındığı bir iletişim stratejisine işaret etmektedir.

Örneğin, nükleer kapasitelerin teyakkuz durumuna geçirilmesi, füze tatbikatlarının zamanlaması veya stratejik bombardıman uçaklarının sınır bölgelerinde yaptığı devriyeler, yalnızca askeri hazırlık göstergesi olmakla kalmaz; aynı zamanda rakip taraflara ve uluslararası topluma şifreli, çok katmanlı bir mesaj iletir. Bu mesajlar bazen

doğrudan resmi açıklamalarla tamamlanırken, çoğu zaman iki anlamlı ve muğlak bırakılarak karşı tarafın algısında belirsizlik ve temkin yaratmayı amaçlar.

Nükleer Caydırıcılığın Algısal Boyutu

Nükleer silahların yarattığı caydırıcılığın temelinde, yalnızca fiziksel yıkım gücü değil, aynı zamanda potansiyel tehdidin psikolojik etkisi yer alır. Bu bağlamda, bloklar arasında yaşanan her tür askeri hareketlilik, medya üzerinden yayılan haberler ve istihbarat sızıntıları, toplumsal ve yönetsel düzeyde bir tedirginlik ve hazırlık duygusu oluşturur.

Rogg & Nok analizinde vurgulandığı üzere, bu ortamda taraflar, karşı tarafın niyetini ve kararlılığını ölçmek için kriptolu mesajlara ve sembolik adımlara başvurur. Bu da, tarafların doğrudan çatışmaya girmeden, birbirlerinin stratejik sınırlarını test ettiği bir psikolojik savaş ortamı yaratmaktadır.

Çok Katmanlı Güvensizlik ve Stratejik Karmaşıklık

Günümüz uluslararası güvenlik mimarisi, nükleer tehditlerin gölgesinde, klasik çatışma dinamiklerinin ötesine geçmiş durumda. Bloklar arası iletişim, doğrudan askeri müdahalelerden ziyade, algısal ve psikolojik düzeyde yürütülen bir mücadeleye evrilmiş bulunuyor. Nükleer caydırıcılığın stratejik iletişimin merkezine oturması, ittifakların dayanıklılığı ve toplumsal güven duygusunun şekillenmesinde belirleyici bir faktör olarak öne çıkıyor.

Sonuç olarak, kriptolu mesajlarla örülü bu yeni mücadele, yalnızca askeri planlamayı değil, aynı zamanda toplumsal dayanıklılığı ve siyasi liderliğin kriz yönetme kapasitesini de sınamaya devam edecektir.

Rogg & Nok araştırma sonucu ve de Algılama mesajların verdiği boyuta göre; Bu güvensizlik ve psikolojik savaş ortamında, Rogg & Nok'un sahadaki analizleri özellikle transatlantik ittifakın iç dinamiklerindeki kırılganlığı vurgulamaktadır. Algılama ve stratejik mesajların çok katmanlı yapısı, ABD'nin Avrupa'daki müttefikleri arasında derin bir öz-güven eksikliğine sebep olmuş; çoğu Avrupa ülkesi, caydırıcılığın sürdürülebilirliğini kendi imkânlarıyla sağlayamayacağına inanmaktadır. Amerikan güvenlik şemsiyesinin zayıflama ihtimali, Avrupa'nın Rusya veya başka revizyonist aktörlere karşı tavizkar bir politika geliştirmesine neden olabilir. Nitekim, 2014'te Rusya'nın Ukrayna'yı işgali sonrası Fransa ve Almanya'nın Minsk anlaşmalarına yönelmesi ve ABD yönetiminin bu süreçte mesafeli kalması, ortak savunma anlayışındaki çatlakları gözler önüne sermişti. Minsk sürecinin başarısızlığı ve 2022'deki yeni bir işgal dalgası, Avrupa'nın güvenlik mimarisinde derin bir sarsıntı yarattı.

Gelecekte, Rusya'nın Baltık ülkelerine yönelik olası bir saldırısında, NATO'nun birlikteliğinin nükleer tehditlerle sınanacağı ve Batı ittifakının dağılma riskiyle

yüzleşebileceği öngörülmektedir. Özellikle ABD yönetimlerinin, Avrupa'yı savunmak için kendi şehirlerini riske atma konusundaki isteksizliği ile Fransa, Almanya ve Birleşik Krallık gibi ülkelerin geri çekilme eğilimleri, transatlantik dayanışmanın kırılmasını artırmaktadır. Böyle bir ortamda, Avrupa ülkeleri sadece kendi güvenliklerine değil, küresel düzeyde Washington'un Çin'in askeri ve ekonomik meydan okumalarına ya da İran'ın nükleer programına karşı yürüttüğü stratejilere de katkı vermekte isteksizleşecektir.

Amerika Birleşik Devletleri'nde Trump yönetimi, güvenlik garantilerinin mutlak olmadığını ve müttefiklerin payına düşen savunma harcamalarını karşılamadıkları takdirde, ABD'nin bu güvenlik taahhütlerinden vazgeçebileceği mesajını sürekli olarak öne çıkardı. Bu yaklaşım, Batı içindeki dayanışma duygusunu zedeliyor; ABD'nin Rusya'nın saldırganlığını Ukrayna'nın haklı mücadelesiyle eş tutması ise, uluslararası işbirliğinin temelini oluşturan ahlaki zemini aşındırıyor. Amerikan dış politikasının net ahlaki bir çizgi sunamaması, Çin ve Rusya gibi aktörlerle arasındaki farkları bulanıklaştırmakta; bu da, diğer ülkelerin daha öngörülebilir görünen bu güçlerle yaklaşmayı tercih etmesine zemin hazırlamaktadır.

Rogg & Nok Analiz Merkezi'nden Analitik manipülasyon haberlerine örnekler ölçüsünde Bakışı Çerçevesinde 6. Örnek algılama mesajı...

Kötü Bir Bahis: Felaket Endüstrisinin Yükselişi ve Algı Savaşları

Silah Baronlarından Felaket Krupiyelerine, Algının Karanlık Yüzü

Günümüzde savaşlardan nasıl silah baronları kâr elde ediyorsa, küresel felaketler de benzer şekilde birer “kazanç kapısı” hâline gelmiş durumda. Afetlerin, krizlerin, hatta yaklaşan bir nükleer savaş ihtimalinin bile ekonomik ve sosyal anlamda birer bahis nesnesine dönüştürülmesi, insanlığın alışılmış korkularından kâr elde etmeye olan hastalıklı eğilimini gözler önüne seriyor.

Son yıllarda, özellikle medya ve finansal sistemlerin iç içe geçtiği, “felaket ekonomisi” adı verilebilecek bir düzen oluştu. Bir felaketin, ister doğal ister insan eliyle olsun, yarattığı yıkımı reytinge, reytingi ise reklama ve borsadaki hareketliliğe dönüştüren bir

döngü var. Savaşın gölgesinde yapılan silah satışları, nükleer başlıklı haberlerin manşetlere taşınması, kriz anında hızla yükselen hisse senetleri... Tüm bu unsurlar, felaketin ekonomik olarak da manipüle edilebileceğini, hatta bir tür küresel “kumarhane” mantığı içinde yönetilebileceğini gösteriyor.

Felaketten Kazanç Sağlayanlar: Modern Baronlar

Silah endüstrisinin savaşlardan kâr elde ettiğini bilmeyen yok. Ancak artık aynı mantıkla, afetlerden, salgınlardan, siyasi kaoslardan hatta olası bir nükleer savaş ihtimalinden para kazanan yeni bir küresel aktörler sınıfı ortaya çıktı. Sigorta devleri, medya patronları, hisse senedi spekülâtörleri ve elbette sosyal medya sayesinde algıyı şekillendiren “habercilik simsarları”, küresel riskleri bir oyun tahtasına dönüştürüyor.

Burada, Donald Trump gibi “felaket çıkırtkanı” siyasi figürlerin de rolü oldukça büyük. Trump’ın zaman zaman gerçekliği kendi yarattığı kurgularla manipüle etmesi, toplumu bilinçli olarak bir “felaket beklentisi” hâlinde tutması, felaketlerden kâr elde edenlerin ekmeğine yağ sürüyor. Siyaset, popüler kültür ve medya arasındaki bu simbiyotik ilişki, “felaket kumarhanesi”nin en önemli taşlarından biri hâline geliyor.

CanSino ve Yasal Felaket Bahisleri

Günümüzde, gerçek kumarhaneler kadar, sanal ve yasal “felaket bahis siteleri”nin de türemesi, toplumsal duyarlılığın ne denli aşındığını gösteriyor. Artık ölüm, yıkım ve kriz, sadece haber bültenlerinde değil, finansal borsalarda ve bahis platformlarında da birer “ürün” olarak alınıp satılabiliyor. İnsanlar, “Nükleer savaş ne zaman çıkacak?” veya “Olası bir çatışmada hangi ülke kazanacak?” gibi trajik sorular üzerinden bahis oynayabiliyorlar. Bu noktada, topluma iletilen mesajlar, giderek daha muğlak ve iki anlamlı hâle geliyor: Kriptolu, çok katmanlı ve çoğu zaman algı yönetimine dayalı bir iletişim biçimi hâkim.

Kötü Bir Bahis: Algı ve Gerçeklik Arasında

Rogg & Nok’un analizlerinde de vurgulandığı gibi, bu kötü bahis, yalnızca ekonomik ve psikolojik bir risk değil, aynı zamanda etik bir çöküşün de göstergesi. Felaketlerin metalaştırılması, insan yaşamının değersizleştirilmesine ve toplumsal dayanışmanın aşınmasına yol açıyor. Riskler ve tehditler artık yalnızca uzmanların, liderlerin ya da stratejistlerin konusu değil; herkesin bireysel olarak bahis oynayıp paylaşılabileceği, hatta sosyal medya üzerinden “trend” hâline getirebileceği sıradan olgular hâline geldi.

Bu ortamda, gerçeklik algısı hızla bulanıklaşıyor. Tıpkı sarışın bir krupiyenin (Trump gibi sarışın bomba gibi bir olursa) elinden içki içip kafayı bulursanız Gerçekleri unutup kumar oynarsınız ve de Trump’ın elinde dönen rulet topları gibi Atom bombası topu olursa, oyunda nükleer savaşın, ölümün veya küresel krizlerin hangi noktada “gerçek” olacağı

belirsizleşiyor. İçki masasında kumar oynar gibi, haber bültenlerinin başında ya da sosyal medya akışında “felaket” üzerine bahis oynayan bir topluma dönüşüyoruz. Sonunda ise, haberin, felaketin veya savaşın gerçekliği ile kurgu arasındaki çizgi, trajikomik bir şekilde siliniyor.

Felaketin İletişimi ve Toplumsal Ahlak

Dünya, alışkanlıkla ölümü ve yıkımı sıradanlaştırırken, bu ortamda “yasal CanSinolar” kuruluyor ve herkes ölümden para kazanmaya başlıyor. Reyting ve kazanç uğruna topluma sunulan kriptolu mesajlar, aslında hepimize, oynadığımız oyunun “kötü bir bahis” olduğunu fısıldıyor. Gülmeyin; çünkü bu kriptolu mesajlar, gerçek oyunculara değil, topluma ve onun algısına yöneltiliyor.

Sonuç olarak, felaketlerden kâr elde edenlerin kurduğu bu yeni düzende, toplumsal suskunluk ve gerçeklik algısının yitimi, nükleer savaş gibi en uç ihtimallerin bile sıradan bir bahis konusu olmasına kapı aralıyor. Kötü bir bahis bu: Çünkü kaybedeni, aslında hepimiziz.

Rogg & Nok Analiz Merkezi’nden Analitik manipölasyon haberlerine örnekler ölçüsünde Bakışı Çerçevesinde 6. Örnek algılama mesajı...

Trump Yönetimi, ABD Müttefikleri ve Uluslararası Güç Dengeleri: Analiz ve Değerlendirme

Küresel Siyasette İdeoloji, Dayanışma ve Güç Kurgusu Üzerine Bir İnceleme

Trump yönetiminin dış politika yaklaşımı, Amerikan müttefikleriyle ilişkiler, ideolojinin uluslararası iş birliklerindeki rolü ve büyük güçler arasındaki denge arayışına dair önemli tartışmalar barındırıyor. Sunulan metin, bu yaklaşımın temel argümanlarını ve sonuçlarını eleştirel bir perspektifle inceliyor.

ABD Müttefiklerinin İdeolojik Yaklaşımı ve Pratik Tutumu

Trump yönetimi, ABD müttefiklerinin Çin, İran, Kuzey Kore ve Rusya gibi Amerikan rakiplerine karşı besledikleri ideolojik antipatiye bel bağlamış görünüyor. Bu varsayıma göre, Washington'un bazı eylemlerinden rahatsız olsalar da, müttefikler nihayetinde "demokratik dayanışma" duygusuyla ABD'nin yanında saf tutmaya devam edecekler. Ancak, metnin ortaya koyduğu gibi, pratikte durum daha karmaşık: ABD müttefikleri, ideolojik farklılıklarını bir kenara bırakıp, örneğin 2014'te Ukrayna'nın işgalinden sonraki dönemde bile Rusya ile veya Çin'in Uygurlara ve Hong Kong'a yönelik baskılarına rağmen Çin ile ticareti sürdürdüler.

Bu tablo, ideolojinin pratik çıkarlar ve ekonomik faydalar karşısında ikinci plana atılabildiğini gösteriyor. Ayrıca, Trump yönetimi de ideolojik farklılıkları bir engel olarak görmemekte; Amerikan değerleri ile Rusya'nın değerleri arasındaki çelişki, Trump'ın Ukrayna savaşında Moskova'yı desteklemesini engellememiştir. Trump'ın "Yaşam biçiminize veya işlerinizi nasıl yöneteceğinize dair size ders vermeyeceğiz" vurgusu, Washington'un ideolojiyi araçsallaştırmaktan ziyade, pragmatik bir ilişki modelini tercih ettiğini ortaya koyuyor.

Küresel Güç Dengeleri ve Büyük Güç Yakınlaşması

Trump ve ekibinin bir diğer inancı da, Çin, İran, Kuzey Kore ve Rusya gibi güçlerin yakınlaşmasının, Amerikan ağırlığı olmaksızın Avrupa'nın direncini boşa çıkaracağı yönünde. Metinde öne sürülen görüş, on dokuzuncu yüzyıl güç dengesi siyasetinin yeniden canlandırılmasının dünyayı büyük bloklara böleceği, ancak bunun Avrupa'yı Rusya'ya, Asya'yı ise Çin'e teslim etmek anlamına geleceği ve bunun ABD açısından büyük bir kayıp olacağıdır. Dahası, bu tür tavizlerin Çin ve Rusya'nın dış politikadaki iddialarını azaltacağına dair bir kanıt da bulunmamaktadır; örneğin Çin'in Latin Amerika'daki yatırımları ve Kanada'nın siyasal sistemini etkileme çabaları, Pekin'in yayılmacı niyetlerine işaret etmektedir.

İttifak Yönetimine Eleştirel Bir Bakış

Trump yönetiminin yaklaşımına dair bir başka açıklama ise, çok taraflı ittifak yapılarını, Çin'e karşı rekabetin önünde bir engel olarak görmesidir. Bu bakış açısı, Biden yönetiminin "ABD için öncelik içeride güçlenmek olmalı" argümanının bir devamı niteliğindedir: En iyi ekonomiye, en yenilikçi teknolojiye ve en güçlü orduya sahip olmanın küresel destek getireceği varsayılır.

Ancak, Amerikan pazarına erişim sağlanmazsa, teknoloji paylaşımı kısıtlanırsa veya ABD'nin askeri koruması yetersiz kabul edilirse, bu beklenti gerçekleşmeyecektir. Amerika Birleşik Devletleri, kendini güçlendirmeli fakat bunu yaparken müttefiklerine de fayda sağlamalıdır; aksi takdirde müttefikler, Amerikan etkisinden kaçınma ve kendi çıkarlarını koruma eğilimine gireceklerdir.

Ekonomik ve Politik Sonuçlar

Trump yönetiminin iç politik hamleleri de, uluslararası arenadaki iddialı söylemlerle örtüşmekten uzaktır. Kötü tasarlanmış gümrük tarifeleri piyasa oynaklığını artırmakta ve iş dünyasında öngörülebilirliği azaltmaktadır. Cumhuriyetçi vergi yasalarının bütçe açığını artırması ve enflasyonu yükseltmesi beklenmektedir. ABD'li teknoloji devlerinin devlet kurumlarına ve hukukun üstünlüğüne yönelik saldırılarla ilişkilendirilmesi, bu şirketlerin marka değerlerine ve küresel benimsenme oranlarına zarar vermektedir. Ayrıca, savunma bütçesinde 2026 yılı için önerilen 31,5 milyar dolarlık azalma, ülkenin güvenlik endişelerine yanıt vermede yetersiz kalacaktır. Tüm bu gelişmeler, güçten ziyade zayıflığı besleyen bir gündemin işaretleridir.

Trump yönetiminin dış politika yaklaşımı, ideolojik birlikteliklere olan inanç, büyük güçler arası dengeyi yeniden tesis etme arayışı ve ittifak yönetiminin önemini küçümseme eğilimiyle şekilleniyor. Ancak, pratikte ekonomik çıkarlar ve ulusal stratejiler, ideolojik yakınlıklardan çok daha belirleyici rol oynuyor. ABD'nin kendi gücünü artırma çabaları, müttefiklerin çıkarlarını göz ardı ettiğinde, küresel liderliğin sürdürülebilirliği tartışmalı hale geliyor. Sonuç itibarıyla, güç gösterisiyle inşa edilen bir uluslararası düzenin, ortak fayda gözetmeyen politikalarla istikrara kavuşması mümkün görünmüyor.

Rogg & Nok analizlerinde karşılaşılan örneklerin ışığında, Trump ve ekibine karşı uluslararası kamuoyunda ne korku ne de gerçek bir sevgi duygusu ön plana çıkıyor; algı adeta ters yüz edilmiş durumda. Politik yansımalar, Trump yönetiminin öngörülemez ve çıkar odaklı pragmatik yaklaşımı nedeniyle, geleneksel “korkulan süper güç” ya da “demokratik lider” imgelerinin yerini, güvenilmez ve kendi ajandasına odaklanan bir aktöre bırakmasına neden oluyor. Sonuç olarak, analizlerde Trump yönetiminin algısı, ne caydırıcı bir tehdit ne de ilham veren bir liderlik olarak tanımlanıyor; daha ziyade, çok boyutlu ve çoğu zaman da karşılıklı çıkarların öne çıktığı, pragmatik ve mesafeli ilişkiler ağı olarak öne çıkıyor.

Amerikan liderliğinin temelini oluşturan güven ve işbirliği, Trump yönetimiyle ciddi şekilde sarsılmıştır. ABD'yi eşsiz ve vazgeçilmez kılan, yalnızca askeri veya ekonomik gücünden ziyade; kurallara dayalı uluslararası düzenin koruyucusu ve uzlaşa sağlayan aktörü olmasıydı. Ancak Trump dönemi, bu kurumsal mirası hızla aşındırmış; ittifakların tutarlılığını ve Amerikan liderliğinin meşruiyetini sorgulatmıştır. Washington'un ortaklarının gözünde, ABD artık öngörülebilir ve güvenilir bir dost değil; kısa vadeli

ıkarlarını gözeten, uzun vadeli yükümlülüklerden hızla vazgeebilen bir ülke olarak algılanmaktadır.

Gelinen noktada, ABD'nin oluşturduğu ve yönettiği sistemin temel taşları yerinden oynamış; Amerikan güvenlik şemsiyesi altında şekillenen dayanışma, Trump'ın izlediği politikalarla zlmeye başlamıştır. Amerika'nın geleneksel rolünden uzaklaşmasıyla, rakip gler hızla ortaya çıkan boşluğu doldurma arayışına girmiştir. ABD'nin geçmişte, birlikte hareket eden ülkelerin refah ve güvenliğini üstlenerek elde ettiği vazgeçilmezlik, artık sorgulanmaya açıktır. Çünkü Amerikan yönetimi, kendi koyduğu kuralların bile arkasında durmamaktadır.

Bu nedenle, ittifakların ve ortaklıkların geleceği derin belirsizlikler içindedir. ABD'nin küresel düzeni sürdürme kararlılığını kaybetmesi, hem dostlarının hem de rakiplerinin stratejik hesaplarını değiştirmiştir. Mevcut eğilim devam ederse, Amerika Birleşik Devletleri hem sevilmeyen hem de korkulmayan; küresel sorunlardan kendini geri çeken, çıkarıcı ve soğuk bir aktöre dönüşme tehlikesiyle yzleşecektir. Sonuçta, güven zedelenmiş, inanç geriye döndürülemeyecek şekilde sarsılmıştır. Önümüzdeki dönemde, ABD'yle kurulan ittifaklar yavaş yavaş silikleşecek; geleneksel liderlik rolünün yeniden tesisi ise, eski güveni ve bağlılığı geri getirmeye yetmeyecektir.

Rogg & Nok yapay Zekâ Destekli Analiz